Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: Svoboda, 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J. Тел.: HEnderson 4-0807, 4-0237. УНС: HEnderson 4-1018

РІК LXII. Ч. 136. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 17-го ЛЕПНЯ (JULY) 1954. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS. Nh. 136. VOL. LXII

ДОЛЛЕС НЕ ЗРІКСЯ СВОЇХ ЗАСАД У ПАРИЖІ

НЕ БУДЕ МИРУ ЗА ВСЯКУ ЦІНУ З КОМУНІЗМОМ В ІНДО-КИТАЇ; ПІДКРЕСЛЕНО ЄДНІСТЬ ЕВРОПИ

Вашингтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес повернувся в оптимістичному настрої з конференції в Парижі, де погодилися в тому, що не буде розходження в головних засадах між західними союзниками: Францією, Англією і ЗДА. Доллес вірить, що французький прем'єр П'єр Мендес-Франс не погодиться на мир, „за всяку ціну" в Індо-Китаї. Такі звіти предложив Доллес президентові Айзенгаверові і Крайовій Раді Безпеки після повороту з Парижу, де він конферував із французьким прем'єром та англійським міністром закордонних справ Антоні Іденом. У своєму звіті державний секретар заявляє, що прийшло до згоди щодо Індо-Китаю на ширшій базі, як це було досі: „Ця згода, каже Доллес, показує знову солідарність західніх великих держав в обличчі комуністичної небезпеки та інтриг." — Стверджуючи згоду Франції на полагодження справи самостійности Камбоджі, Ляосу і В'єтнаму, Доллес сказав, що знайдено конструктивну формулу, згідно з якою затримається єдність Заходу, і яка не змушує ЗДА залишити свої основні засади. Внаслідок цього порозуміння ЗДА висилають назад до Женеви підсекретаря в державному департаменті генерала Волтера Ведела Смита, який буде репрезентувати ЗДА на кінцевих нарадах про справу миру в Індо-Китаї. Присутність Ведела Смита в Женеві не має на цілі гарантувати більші концесії комуністам щодо захоплення ними території, тільки виявити єдність Заходу.

Доллес порозумівався телефонічно з Парижу із президентом Айзенгавером. Рішення Доллеса вислати свого заступника до Женеви уважають за знак того, що він більшу вагу прикладає до єдности союзників в Европі, як справі Індо-Китаю, бо непорозуміння й розходження між ЗДА і Францією та Англією — виходять в користь комуністів, та відсуває на дальший плян створення німецької армії. Але підкреслюють і ту обставину, що Ведел Смит їде до Женеви тільки тому, що прем'єр Мендес-Франс погодився на те, що ЗДА не будуть помагати Франції робити більші уступки індо-китайським комуністам.

Прихильний урядові демократ очолює конференцію губернаторів

Болтон Лендінг. — Крайова Конференція губернаторів вибрала своїм головою на найближчий рік демократичного губернатора стейту Луізіяна Роберта Кеннона, який під час виборів 1952 року підтримував кандидатуру президента Айзенгавера. Кеннон має підтримку губернатора із Південної Кароляйни Джеймса Ф. Бирнса, хоч і демократ, і досі підтримує уряд през. Айзенгавера, якого підтримував і під час виборів у 1952 році. Республиканські губернатори радо голосували за Кенноном, щоб тим способом здобути підтримку інших впливових демократичних політиків із південних стейтів. В останньому дні своїх нарад Крайова Конференція Губернаторів прийняла резолюцію, в якій домагаються визнання з боку федерального уряду справи будови нових шляхів у зв'язку з пропозицією президента Айзенгавера видати на автостради в найближчих кількох роках 50 більйонів долярів. Найближча конференція губернаторів відбудеться в Шікаго найближчого року.

Конгрес за організацію своєї поліції

Вашингтон. — Адміністраційна Комісія Палати Репрезентантів одноодушно прийняла законопроєкт про організацію окремого поліційного відділу, якого завданням було б берегти Капітолю, де відбувається праця Конгресу. Плян окремої поліції для береження Капітолю виник внаслідок нападу порторіканських націоналістичних терористів, які 1 березня напали були на залю засідань Палати Репрезентантів та поранили п'ятьох конгресменів. Окрема поліційна станиця матиме 200 поліцистів, вишколених офіцерами Федерального Бюра Інвестигацій та Команди Поліції Дистрикту Колумбія.

Закликає поборювати злочини молоді.

Вашингтон. — Республиканський сенатор із Ню Джерзі, який є головою Сенатської Підкомісії для досліджування злочинів молоді, домагався, щоб громадські і релігійні організації вели боротьбу проти злочинів малолітніх. Він промовляв на прийнятті, на якому були представники громадських, братських та інших організацій, які повинні об'єднатися в поборюванні злочинів, що їх доконують малолітні. На цьому прийнятті були представники таких організацій: Лицарі Колюмба, Б'ней Б'ріт, Шрайн, Елкс, Іглес, Лайонс, Мус, Католицькі Доньки Оптимістс. Ротари і Товариство Молодих Ліг.

В АМЕРИЦІ

● Часописи звертають увагу на те, що хоч теперішню добу звичайно називається матеріялістичною, то проте в останніх роках у ЗДА сильно зростає число людей, які правильно відвідують церкви та доми молитви. В 1940 році число цих людей виносило 64.5 мільйона, а 1952 році воно піднеслося до 92 мільйонів.

● Команда Фльоти не підвищила ранги віце-президента Ричарда М. Ніксона, бо він не виповнив потрібних до цього вимог. Ніксон мав заочно скласти відповідний екзамен, але через службові обов'язки не міг цього зробити, і залишився і надалі лейтенантом-комодором. Ніксон заявив репортерам, що команда фльоти поступила справедливо.

● Федеральна Комунікаційна Комісія повідомила, що вона погоджується на 11-відсоткову підвишку оплат за міжстейтові депеші. Ця підвишка діє від 15 липня. Компанія Вестерн Юніон Телеграф матиме прибутків із цієї підвишки коло 9 мільйонів річно. Підвишка не відноситься до пресових повідомлень.

● Нюйоркська поліція вже при кінці цього тижня на більшу скалю послуговуватиметься „тверезомірами" при контролі автоводіїв, чи вони не керують авта в п'яному стані. Число присудів на п'яних автоводіїв щораз більше зростає, а визначування „п'яного стану" досі відбувалось тільки при допомозі обсервації.

● В південних стейтах велике запотребування на мехиканських сезонових робітників, і тому представники сільськогосподарських організацій стейтів Тексасу і Каліфорнії виступають проти того, щоб уряд гострими засобами не допускав до нелегальної імміграції до ЗДА мехиканських робітників, які переходять ріку Гранде.

● Приятель през. Айзенгавера губернатор Волтер Дж. Колер заявив, що він під час виборів 1952 року остерегав президента, щоб той не хвалив генерала армії Джорджа С. Маршалла, бо це могло б не подобатися сенаторові Джозефові МекКарті. Президент Айзенгавер сказав на пресовій конференції, що він не пригадує собі, щоб він мав таку розмову з губернатором Колером.

● Сенат прийняв законопроєкт, згідно з яким дозволяється видати 837 мільйонів долярів на будову військових домів у цій країні і закордоном.

ВОСЕНИ МОЖУТЬ СКЛИКАТИ СЕНАТ В СПРАВІ НІМЕЧЧИНИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер восени цього року, можливо, мусітиме скликати Сенат на надзвичайну сесію, щоб вирішити справу суверенности Західньої Німеччини. Це було б в такому випадку, коли б французький парлямент перед своїми феріями не ратифікував договору про збросння Німеччини. Конгрес, як дехто гадає, зможе закінчити свої праці коло 15 серпня, і тоді він почав би ферії. Сенатори не прийняли радо вістки про надзвичайну осінню сесію Сенату, бо того року вибори, і багато сенаторів мусіли б переривати виборчу кампанію. Сенат мусів би ратифікувати англійсько-американське порозуміння, згідно з яким Західня Німеччина була б суверенною державою, хоч договір про Европейську Оборонну Спільноту не був би ратифікований Францією і Італією. Щотільки вчора повідомлено, що ЗДА та Англія дали знати Франції, що вони задумують вможливити Німеччині бути суверенною державою навіть і тоді, коли французький парлямент не ратифікує до серпня договору з Німеччиною.

МекКарті шукає за комунізмом в оборонних фабриках

Вашингтон. — Сенатор Джозеф Р. МекКарті хоче продовжувати працю в Сенатській Слідчій Підкомісії, в якій він є головою, але демократичні члени цієї підкомісії домагаються, щоб раніше була виявлена справа урядового персоналу цієї установи. Демократи хотіли б звільнення правного дорадника підкомісії Роя М. Кона та директора канцелярії Френсіса П. Карра. Але сенатор МекКарті не хоче нікого звільнювати, заявляючи, що він вдоволений своїми урядовцями. Ще під час переслухань сен. МекКарті заявляв, що його підкомісія мусить негайно почати слідство в справі 130 комуністів, які працюють в оборонних фабриках. Але демократи твердять, що раніше треба вияснити справу бюрового персоналу підкомісії. В цій справі скликано окреме засідання підкомісії, на якому мали б вирішити ці справи. Але бракує сенатора МекКлілена, і тому не відомо, чи вдасться їм підтримати свої внески, бо підкомісія складається з сімох членів — чотирьох республиканців і трьох демократів. Більшість республиканських і демократичних сенаторів передбачає, що не перейде резолюція сенатора Ралфа Е. Флендерса, який домагається, щоб скинути з головства цієї підкомісії сенатора МекКарті. Сенатор Новленд заповів, що ужиє всієї своєї сили, щоб не допустити до ухвалення резолюції Флендерса.

Не хочуть признаватися до комунізму

Вашингтон. — Комісія для досліду протиамериканських дій в Палаті Репрезентантів, що її очолює конгресмен Гарольд Г. Велді переслухувала п'ятьох свідків, про яких знано давніше, що вони були членами комуністичної партії. П'ять цих свідків відмовилися ізнавати на запити, чи вони були або є членами комуністичної партії. Ці свідки — це: д-р Ірвінг В. Віник, Семюел Р. Перлман, Семмі Еббот, Нетелі Лемкен і Міллі Маркман. 1951 року Мері С. Маркворд зізнала, що вона належала до комуністичної партії в порозумінні із ФБІ, і знає, що названі особи були комуністами. Але ці свідки покликувалися на 5 поправку до Конституції, і не хотіли самі себе обвинувачувати. Тільки один свідок заявив, що „тепер" він не є комуністом, але на запит, чи був комуністом давніше, не хотів відповідати, чи він був комуністом давніше. Цей свідок — це Семюел Перлман, народжений в Росії ще 1918 року зістав американським громадянином.

БУРЯ ЗВАЛИЛА ВЕЖУ З УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕРКВИ В ДЖЕРЗІ СИТІ

Джерзі Сіті. — Сильна буря, яка із швидкістю 72 милі на годину пронеслась справжнім вихром над східними районами країни, перервала не тільки низку електричних і телефонічних получень та звалила багато дерев, але й зірвала одну з веж на українській католицькій церкві св. Петра і Павла в Джерзі Сіті. Церква св. Петра й Павла положена при Сусекс і Грін вулицях, себто в портовому районі, майже цілком охопленому постійно поширюваною великанською фабрикою „Колгейт". Усі доколишні забудування, вже і поза церквою, закупила ця фабрика, не вивівши досі більшого заінтересування тим простором, на якому положена церква. Зірвана бурею вежа — дерев'яної будови, покрита мідяною бляхою, важить 1,000 фунтів і цілком злетіла. Буря мала зрушити теж дві інші вежі, внаслідок чого поліція закрила хвилево район для загального руху.

„Водні химери" — оригінальна імпреза в Джерзі Сіті

Джерзі Сіті. — На час від неділі 18-го липня, аж до наступної суботи, 24-го липня, приготовляється тут під протекторатом місцевої Асоціяції Пожежників оригінальна імпреза — аквакада „Водні Химери". Імпреза відбудеться на стадіоні Рузвелта і в її програму входять такі „химери", як довгий на 175 стіп „переносний басейн", збудований з 17,000 дерев'яних і металевих частин. Цей басейн складають на очах публіки і наповняють ці вод у „інсталюють" сцену, скінчю і т. п. На воді, у воді і під водою відбудеться вся імпреза, що триває дві і пів години та включає: плавання, занурювання, водний балет, та безліч інших водних атракцій, в яких беруть участь найкращі водні артисти і змагуни. В загальному в програмі є 11 водних сцен і 10 виступів на водній сцені. Імпреза починається у год. 6-тій ввечері.

Замість плисти пороном до Гаваїв — скупалися в океані

Сан Франсіско. — В п'ятницю 9 липня 5 моряків виплили пороном до Гаваїв, не забираючи з собою харчів ані води. Вони думали харчуватися рибами та очищеною морською водою. Непригильні вітри не дозволили цим дивним смільчакам заплисти пороном аж до віддалених на 2,200 миль Гаваїв. Один із тих моряків захворів і хотів вертатися на суходіл. Та цю ризиковну подорож розв'язала буря, яка залила порон і грозила смертю усім п'ятьом морякам. Вони висилали знаки SOS (ратуйте наші душі!) і товаровий корабель „Метапан" виратував голодних, змучених і мокрих моряків та завіз до найближчого порту.

● Губернатор стейту Ню Джерзі Роберт Б. Майнер заявив, що його завдання — це служба 5 мільйонам жителів цього стейту. Але як провідник Демократичної Партії в цьому стейті — його другим завданням є боротьба проти сенатора Джозефа МекКарті.

УКРАЇНІКА В КОНГРЕСОВОМУ ПРОТОКОЛІ

Вашингтон. — Упродовж останніх тижнів в офіційльному Конгресовому Протоколі (Рекорді) появилася знову ціла низка записів промов, внесень, резолюцій і т. п. на українські теми. І так:

1. У протоколі з 27-го травня, на пропозицію сенатора П. Г. Доглеса, вписано повний текст доповіді голови НТШ в ЗДА, проф. Романа Смаль-Стоцького, про „боротьбу за академічні вольності в Совєтському Союзі".

2. У Протоколі з 3-го червня ц. р. на пропозицію конгресмена Фігена надруковано повний текст заяви проф. Л. Добрянського в справі відомої резолюції ч. 58 відносно заходів для нав'язання дипломатичних взаємин між ЗДА і підсовєтськими республиками Україною і Білорусією.

3. У Протоколі з того ж самого дня поміщено теж статтю з „Українського Бюлетеня" п. з. „Ірляндці і українці".

4. У Протоколі з 7-го червня, на пропозицію конгресмена Фігена з Огайо та з довшою його вступною заввагою, надруковано повних чотири сторінки документів і газетних коментарів з вияснениям в українському дусі справи Переяславського договору та відзначення його 300-річчя в Совєтському Союзі.

5. У Протоколі з 22-го червня надруковано, на пропозицію сенатора Карла Мундта з Південної Кароляйни, повний текст промови голови УКК проф. Л. Добрянського на тему: „Націоналізм, як зброя проти комунізму", виголошеної на зборах Всеамериканської конференції для боротьби проти комунізму в днях 21 і 22-го травня в Ню Йорку. Сен. Мундт дадав до свого внесення відповідні вступні завваги.

6. У Протоколі з того ж самого дня записано, на пропозицію конгресмена Т. П. Шігена з Ілиной, повний текст статті з німецької газети „Фольксботе" на тему: „Німеччина і Америка". Автором статті є Роберт Вінтер, а в самій статті визнано підтримується самостійницько-державницькі аспірації українців.

7. У Протоколі з 7-го липня на пропозицію сенатора Ліліана з Ню Йорку записано повний текст радіо-телевізійної дебати на форумі Джорджтавнського університету на тему: „Народовбивство: факти і конвенція". Участь у цій дебаті, в якій подано багато фактів про совєтське народовбивство в Україні брали автор конвенції проти народовбивства проф. Р. Лемкін, та професори Джорджтавнського Університету Л. Добрянський і д-р Джордж Фінч.

8. У Протоколі з 12-го липня передруковано останню заяву звільнених з совєтського ув'язнення обох британських вояків, яку вони склали агенції Юнайтед Прес у переїзді через Берлін, відносно очолюваного Степаном Бандерою українського підпільного руху в Україні та в каторжних таборах. Заяву втягнено до Протоколу на пропозицію конгресмена Лоренса Смита з відповідними його заввагами.

Польський композитор Пануфнік утік на Захід

Лондон. — Анджей Пануфнік, чільний сучасний польський композитор, утік до Лондону і просив англійський уряд права політичного азилю, на знак протесту проти твердої комуністичної контролі, існуючої в Польщі над музикою та взагалі всією культурою. Пануфнік, який у 1952 році дістав був на Олімпійських Ігрищах в Гельсінках золоту медалю за Героїчну овертюру, виїхав був за дозволом польської влади до Женеви дирігувати двома симфонічними концертами. — Він мав вернутися на найближчий вівторок до Варшави, щоб там дирігувати своєю найновішою симфонією, присвяченою десятиріччю постання польської „народньої республіки." Однак він таємно порозумівся з англійською амбасадою у Берні і дістав візу до Англії, куди втік, обминувши варшавських агентів, які стежили за ним. Його дружина, походженням англійка, виїхала була до Англії вже в лютому ц. р. Пануфнік, поруч із почестями, що їх діставав, мав уже грубі непримиренності від комуністичної влади. М. ін. в минулому році заборонено публічно його композицію, присвячену варшавському повстанню.

Чехи звільнили 7 американських вояків

Бонн. — Чеська прикордонна варта передала американській прикордонній варті в американській зоні Німеччини 7 американських вояків, які 12 днів перебували в Чехії під закидом шпигунської діяльности в користь ЗДА. 4 липня ц. р. капітан Джек Дейвіс і 6 інших підстаршин і вояків їхали американським „джіпом" і мабуть в якомусь місці занадто приблизилися були до комуно-чеського кордону, так, що їх обскочили чеські прикордонні вояки. Празьке радіо проголосило було, що 7 американських вояків „вдерлися" на чеську територію для виконування шпигунської роботи. Американське командування рішуче цьому заперечило і зажадало звільнення вояків. Поки звільнені американці відповіли на запити журналістів, переслухала їх американська поліція про спосіб, як вони попались в руки комуністів і як перевели 12 днів у комуно-чеській в'язниці.

37 консервативних послів в опозиції до Черчила

Лондон. — „Бунт" в рядах консервативної партії проти партійного проводу з приводу переговорів уряду з Єгиптом про відкликання з Суезу англійських військ і признання суверенности Єгипту над Суезом, набрав розголосу, коли один з чільних консервативних парляментарних послів, майор Беркс, ветеран першої світової війни, проголосив, що він виступає з консервативної партії і залишається надалі в парляменті, як „незалежний". „Геть з Палестини, з Індії, з Бурми, з Судану, а тепер з Єгипту" — з огірченням кликав посол Беркс і запитував, звідкіля в найближчому часі мають ще піти англійці, із шкодою для Імперії. Зате з допомогою урядові Черчила прийшли речники партії праці, які цілком одобрювали переговори з єгипетським урядом про евакування Суезу англійських військ.

Єгипет не піддасться шантажеві Москви

Каїро. — Москва старається перешкодити англо-єгипетському порозумінню в справі Суезу, так само, як англо-іранському порозумінню в справі нафти. Совєтський амбасадор Даніло Солод зголосився до єгипетського прем'єра полк. Абдель Нассера і в одногодинній розмові переконував його, що згода Єгипту на поворот англійських військ до Суезу на випадок нападу якоїсь третьої держави на якусь арабську державу або на Туреччину — мала б „агресивний протисовєтський характер". Єгипетський прем'єр мав заявити совєтському амбасадорові, що це справа виключно лише Єгипту, на яких умовах він погодиться з Англією, — повідомляє преса. При цій нагоді пригадують, що не мало остаточної згоди між англійцями і єгиптянами, чи Англія може б забрати своїх 80,000 війська впродовж 1½ чи 2 років.

ЗДА І БРИТАНІЯ ПІДДЕРЖУЮТЬ СТАНОВИЩЕ ФРАНЦІЇ В ЖЕНЕВІ

ВІДЛОЖЕНО ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ ЖЕНЕВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ДО СУБОТИ, АБО НЕДІЛІ, ЩОБ ЗА КУЛІСАМИ ПРИГОТОВИТИ ПОРОЗУМІННЯ. — ГОЛОВНІ НАПРЯМНІ ПОРОЗУМІННЯ І СПІРНІ ТОЧКИ СПРАВИ. — ВЕДЕЛ СМИТ ПРИБУДЕ В СУБОТУ ДО ЖЕНЕВИ

Женева. — У Женеві настала гарячкова атмосфера: у свідомості, що найдалі до вівтірка вечором мусять прийти або до порозуміння, або розбиття конференції, зібрані міністри закордонних справ 8 держав проявляють метушливу діяльність. Вона полягає в тому, щоб устійнити вже деталі 1) військового перемир'я і 2) суто політичних постанов. Текст військового перемир'я має бути виготовлений в останній редакції в Індо-Китаї, де підписала б його французький головний командувач ген. Елі і в'єтмінський генерал Во Нгуєн Джіап. Водночас їх представники підписали б його також у Женеві. За проєктованим текстом перемир'я, означено б райони, в які мали стягнути війська обох сторін, — це є рівнозначне з поділом В'єтнаму на комуністичну і вільну частину. По суті, вся дельта Червоної ріки припала б комуністам, з містами Ганої і Гайфонг, але ті обидва міста залишилися б довший час в руках французів, щоб не тільки французький експедиційний корпус міг евакуюватись, але також все цивільне населення, що не захотіло б перейти під комуністичне правління. Найважливіші політичні постанови є справа виконування надзору над збереженням перемир'я і виборів у В'єтнамі. В обох цих точках панує ще незгода. Франція схиляється до комуністичної пропозиції, щоб надзірну комісію для справ перемир'я становили 5 держав: Пакістан, Індонезія, Польща і Канада з Індією у проводі. Існує й інша пропозиція щодо 3-членної комісії: Індія, Канада і Польща. ЗДА є рішуче проти принципу, який уможливлював би комуністичним членові такої комісії (Польщі) право „вета". Знову ж Франція є рішуче проти комуністичної вимоги, щоб найдалі до 6 місяців відбулися в цілій країні В'єтнаму парляментарні вибори, бо Франція лякається, що в тому часі комуністи могли б виграти вибори. Тому французи настоюють на виборах щойно після року. В цьому пункті ЗДА й Англія підтримують Францію. Найближче пленарне засідання відбудеться щойно у суботу, а то й може аж в неділю. На суботу є передбачений приїзд до Женеви державного підсекретаря Ведела Смита, який раніше всі деталі обговорює з президентом Айзенгавером і державним секретарем Дж. Ф. Доллесом.

Гострий виступ представника Нац. Китаю проти Черчила й Етлі

Об'єднані Нації. — Д-р Т. Ф. Тсіянг, постійний представник Національного Китаю в Об'єднаних Націях, назвав фантастичними, неграмотними і нереальними ідеї англійського прем'єра Черчила і лідера англійської опозиції Етлі, які в англійській палаті разом висували концепцію — прийняти Комуністичний Китай до Об'єднаних Націй. Китайський репрезентант у дуже різкій формі заперечив, що ніякий китайський уряд — „червоний, чорний, зелений, чи якоїнебудь інш. кольору", не погодиться на відірвання Формози від органічної приналежности до Китаю. Ідея признати Формозу „самостійною" — нісенітна, бо, мовляв, на Формозі є тільки 150,000 т. зв. автохтонів, а 9 мільйонів решти населення — це китайці. 12 мільйонів заморських китайців дивиться, казав д-р Тсіянг — на Формозу, як на видимий знак боротьби з червоним китайським режимом. Англійський проєкт проголосити Формозу самостійною „республікою" місцевого населення подібає на проєкт проголосити стейт Оклагома суверенною державою з індіянами, як панівною верствою — каже д-р Тсіянг.

Недавній сх.-німецький міністер дістав 10 років в'язниці

Берлін. — Карль Гаманн, недавній міністер постачання у східньо-німецькому комуністичному уряді, дістав 10 років важких робіт за „саботування" в ділянці доставки харчів до східньо-німецьких міст. Інші його колеги дістали кари від 3 до 6 років. Коли арештовано було Гаманна в грудні 1952 р., його дружина і вся родина втекла на Захід і відтіль через радіо звернулася з закликом до тодішнього східньо-німецького міністра судівництва Макса Фехнера. Але швидко потім самого Фехтера викинули з його посади й арештували.

В СВІТІ

● Євдокія Петрова, дружина керівника совєтської шпигунської сіті в Австралії, який „вибрав свободу", призналась, що вона, працюючи теж в шпигунському відділі совєтської амбасади в Австралії, робила роботу, за яку австралійський уряд міг би потягнути її до карної відповідальности. Проте вона дістала листа від австралійського прем'єра з запевненням, що ні її ані її чоловіка не будуть карати за діяльність, як совєтських службовиків.

● Найбільший паризький „Готель де Парі" при бульварі де Мадлен недалеко Паризької Опери, що його уряд сконфіскував був за торговельні операції його власників на чорному ринку підчас війни, продано на ліцитації за 400,100,000 франків ($1,143,000). Прізвищ його нових власників не подано до публічного відома.

● Німецькі промислові фірми підписали цілу низку умов з урядом Савді Арабії, між іншим на будову різних фабрик, об'єктів і т. д. До Савді Арабії прибувають численні німецькі інженери й техніки. Вони вже є другі скількістю після американців. Деякі німці змінили прізвища й прийняли магометанізм.

● Французький тижневик „Ль'Експрес" звільнено від закиду державної зради, що його видавці у зв'язку з видрукуванням у тому тижневику тайного звідомлення, що його тодішній шеф французького генерального штабу ген. Елі склав на уряд оборони про військову ситуацію в Індо-Китаї. Уряд сконфіскував був те число газети і вніс скаргу до суду.

● Вже 9 чільних совєтських письменників і музик опинилися впродовж останніх кількох тижнів під вогнем гострої критики офіційних совєтських чинників. Між ними є „сам" Ілля Еренбург, сатирик Зощенко, В. Померанцев, В. Панова й інші. Побоюються про це, що, американська преса додає коментар, що видко розвіялись надії на „НЕП в літературі" в СССР і допущення там „вільної творчости" є далі блефом.

● „Ді Дойче Велле" — „Німецька Хвиля" — це короткохвилеві німецькі радіопередачі, що зискують собі щораз більше світового розголосу. Тепер у Західній Німеччині будують нову радіовисильню для „Дойче Велле" силою 200,000 ваттів. Передачі, що йдуть досі тільки німецькою мовою, мають включати програму мовами англійською, французькою, еспанською і португальською.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЛІНДБЕРҐ ПРО ОБОРОНУ

Справа оборони З'єдинених Держав, з якою нерозривно зв'язана і оборона чи — як американці кажуть — „пережиття" вільного світу та нашої західньої цивілізації, є в теперішніх обставинах не тільки першою, але і дуже наглою та пекучою проблемою. Нічого дивного, що їй віддається першу і максимальну увагу однаково, як за закритими дверима політичних і військових кабінетів, так і в публічних дебатах і вияснениях. В останньому забрав на цю тему голос генерал бриґади авіяційної резерви Чарлз А. Ліндберґ, „один з найвидатніших громадян", як його називає редакція журналу „Сатирдей Івнінґ Повст", в якому, в числі з 17-го липня, його стаття надрукована під багатомовним заголовком: „Наш найкращий вигляд на пережиття".

Тези міркувань ген. Ліндберґа коротко такі:

У теперішній атомово-ракетній добі величезну перевагу матиме та країна, що „вдарить перша і без попередження". Таким ударом можна знищити відразу величезну кількість військових об'єктів, убити мільйони людей та знищити всі важливіші міста. Якщо нападена країна не буде на таку евентуальність відповідно приготована, тоді її можливість на оборону та на евентуальну відплату буде зредукована до повної неефектовности, або — іншими словами — вона буде переможена вже після першого удару.

Сьогодні, з уваги на атомову і водневу зброю, немає в світі того, що можна б вважати за оборонну безпеку. Навіть найдосконаліша оборонна сітка, яку можна видумати, могла б перехопити тільки малу частину модерних ворожих літаків, якщо б взагалі могла їх перехопити на випадок несподіваної атаки. Вже в найближчій будучності в розпорядженні нашого потенціяльного ворога будуть атомові ракети, що летять з більшою швидкістю ніж звичайна куля з автоматичної зброї. Досі ще ніхто не знає способу, як перехопити таку ракету. Крім того, атомові бомби можуть бути доставлені підводними суднами, кораблями чи саботажниками, і кожна з них може практично знищити одне місто.

Які ж вигляди на „пережиття", в таких грізних обставинах, має ця країна? Звичайно, найбільшим виглядом було б — ударити перше і несподівано. Але це відпадає, бо того роду акція була б проти всіх традицій і моральних засад американського народу. Що ж тоді залишається? На цей запит справжнього „бути чи не бути" ген. Ліндберґ дає основну рецепту: військова, політична і моральна сила і таке її розташування, що запевняло б не тільки „пережиття" першого і несподіваного удару, але й нищівну відплату, іншими словами — незнищима сила знищити. В тій цілі — проблема „пережиття" мусить стояти перед усіми іншими, перед проґресом. Під тим кутом, Америка мусить мати збройну силу, яка дала б їй безсумнівну можливість відплати на випадок нападу на цю країну, або її союзників. Наймогутніша морська і повітряна фльота мусить бути розташована на стількох базах і в такій кількості, яку ворог не був би в стані знищити та яка зі свого боку могла б перейти до нищівного відплатного удару на випадок нападу. Мусить продовжуватись невпинний проґрес у технічній ділянці і людському вишколі. Наші союзники і наші вороги повинні мати реальну впевненість, що американської оборонної сили не можна знищити, та що навпаки, вона була б спроможна знищити кожного, хто поважився б на агресію.

Військові проблеми Америки — твердить ген. Ліндберґ — були б відносно легкі навіть у теперішніх обставинах, якщоб ми мали міряти свої сили тільки із силами потенціяльного напасника. Але діло в тому, що Америці треба подбати, щоб вона мала воєнну перевагу навіть на випадок, коли б величезна частина її військової могутности була знищена наглим і несподіваним нападом з боку підступного ворога. Це величезне завдання, але воно є в наших можливостях — твердить ген. Ліндберґ. Нашою ціллю є „пережиття" західньої цивілізації. Наша політика мусить бути динамічна. Ми не сміємо забувати, що сьогодні в світі немає нічого такого, що можна б назвати „відповідною обороною". А як довго існує небезпечний і підступний ворог, нашою найкращою безпекою, а з нею і найкращим виглядом на „пережиття" буде згадана вже незнищима сила знищити.

Важко було б з цими арґументами не погодитись і їх повинен мати на увазі не тільки уряд, але і кожний громадянин.

Комунізм не визнає співіснування

Спроби деяких політиків Заходу наладнати мирне співжиття з керованим Москвою Сходом, рішуче заперечуються системою комуністичних теорій про неминучу загибель капіталістичного світу і про потребу з боку комуністів робити все, аби прискорити цю загибель. Молотов, радіючи з поширення комунізму в ході другої світової війни на країни сходу Европи, заявив: „Конвульсійні зусилля імперіялістів, під ногами яких хитається ґрунт, не врятують капіталізму від неминучої загибелі. Ми живемо в такому віці, коли всі дороги ведуть до комунізму". Ленін, починаючи комуністичну революцію в Росії, 1917 року, заявив: „Ми прагнемо до тісного об'єднання і повного злиття робітників і селян усіх націй світу в єдину всесвітню совєтську республіку... Ми прагнемо до цілковитого знищення державних кордонів".

Згідно з комуністичними теоріями, розвиток капіталізму неминуче веде до його загибелі. Ленін опрацював теорію про останню фазу капіталізму — імперіялізм. Імперіялістична фаза капіталізму наступає тоді, коли капіталізм доходить до свого найвищого розвитку. В цей час, думають комуністи, капіталізм, нагромадивши великі капітали, вже не може існувати в своїх рямцях і змушений вдаватися до загарбницьких війн. Комуністи твердять, що якраз тепер капіталізм перебуває в стадії імперіялізму. Звідси постійне повторювання про американський імперіялізм. Не тому, що американці ведуть імперіялістичну політику, а тому, що так написано в комуністичних догмах.

Але сам капіталістичний імперіялізм, ведуть своє вчення далі комуністи, не сходить добровільно з історичної арени, він бореться силою за дальше своє існування. Тому „законним" обов'язком комуністів є прискорювати його загибель, щоб в кінці повалити силою. Одначе комуністи не плянують тотального наступу на вільний світ, чого очікує Захід. Комуністичний бльок ніколи не почне такої війни, яку, наприклад, почав був Гітлер проти СССР. Сталін „учить", що неможлива одночасно перемога соціялізму у всіх країнах, можливий прорив імперіялістичного фронту лише в одній або декількох країнах. Тому комуністи не розпочинають суцільного наступу, а пробують „прорвати імперіялістичний фронт" раз в Греції, другий раз в Кореї, третій раз в Індо-Китаї.

Комуністи вірять, що їм улегшать перемогу все наростаючі протиріччя в самому капіталістичному світі. Сталін твердив: „Імперіялізм доводить протиріччя до останньої межі, до крайніх можливостей, за якими почнеться революція".

Комуністи роблять ставку на такі протиріччя у вільному світі: протиріччя між працюючими і власниками, протиріччя між „імперіялістичними державами" за переділ світу, за захоплення нових територій, протиріччя між „кучкою капіталістів" і великою кількістю людства. Комуністична пропаґанда у всьому світі наполегливо працює, аби ці протиріччя штучно роздувати і сприяти їх ширенню.

Мао Тсе-тунґ дає таке пояснення принципів совєтської політики: „1. Рішуча відмова від участи в несправедливих, загарбницьких, імперіялістичних війнах і суворе додержування невтральности у відношенні до обох воюючих сторін... 2. Активна підтримка справедливих, незахватницьких визвольних війн. СССР... без сумніву буде підтримувати народно-визвольні і національно-визвольні війни, які можуть спалахнути в майбутньому в других країнах або будуть вестися другими націями, без сумніву СССР буде підтримувати війни, що відповідають інтересам збереження миру. Це вже підтверджено історією СССР за минулі двадцять два раки і буде підтверджуватись дальшими подіями". (Мао Тсе-тунґ, Вибрані твори, том 3, Москва, 1953, російською мовою).

Таке вияснення зробив китайський комуніст в 1939 році. Його пророцтво дійсно підтверджувалось „дальшими подіями" і сьогодні підтверджуються в Кореї й Індо-Китаї. Ті, що сьогодні намагаються встановити мирне співжиття з комуністичним світом, мусять мати на увазі це пророцтво Мао Тсе-тунґа і, нарешті, переконатись, що комунізм прагне не до „співіснування", а до знищення „останньої стадії капіталізму — імперіялізму", тобто вільного світу.

(Л Л)

Степан Женецький

Паде жертвенність

Український нарід споконвіку славиться своєю жертвенністю. Будучи довгі віки поневоленим, українці розбудовували і вдержували свої культурні, мистецькі й виховні досягнення виключно добровільними пожертвами громадянства, на які інші народи видають великі суми державних грошей. Згадати б тільки для прикладу розбудову широкої мережі Рідних Шкіл, Народних Домів, та „Просвіт", в Західній Україні між двома війнами, які постали та вели свою працю з пожертв українського жертвенного загалу.

Також українська еміґрація завжди була дуже жертвенною, головним чином т. зв. заморська еміґрація, що осіла в Америці, тобто в ЗДА, Канаді, а також в Арґентині й Бразилії. Щедрими пожертвами перших наших поселенців-піонерів побудовано Храми Божі та розбудовано організаційно - громадське життя в країнах поселення, кромі цього великі суми посилали на допомогу „Старому Краєві". Це в головній мірі завдяки великій матеріяльній допомозі української заморської еміґрації могли українці на Західній Україні вдержувати між двома війнами всі свої культурні та виховно-навчальні інституції. Після закінчення другої світової війни американські й канадійські українці жертвували великі суми на допомогові цілі, що уможливило переселення десятків тисяч українських скитальців.

Одначе хто слідкує уважніше за збірковими акціями на народні цілі серед нашої спільноти під сучасну пору, той приходить до сумного висновку, що ця жертвенність, хоч повільно, але постійно паде. Про це читаємо тривожні голоси в українській пресі, про це пекеконуємося із малих сум, що їх жертвує загал на народні цілі. Великий упадок жертвенности на народні цілі помічається теж серед американських українців. Найнаглядніше бачимо це на впливах пожертв до Українського Народного Фонду. Розпочавши перший рік своє існування сотнею з чимось тисяч долярів, за два слідуючі роки сума пожертв зросла тільки на, — в другому два, а в третьому три — мізерних десятки тисяч, а в четвертому році знову спадає до висоти першого року. А тимчасом при організації того Фонду, його творці й вся свідома українська громада в Америці, а теж вся українська еміґрація в світі вірили, що до нього напливатимуть з кожним роком щораз вищі суми та що скоро вона дійде до мільйона. Дійсність показалася іншою як сподівання... Подібний повільний, але постійний спадок жертвенности помічається з року на рік не тільки на УНФонд, але й на всі інші загально-національні установи й організації.

Колись наші люди, як розказують давноприбулі, радо ходили на різні збори, та маніфестації, а на них, коли зроблено заклик складати датки на якусь громадську ціль, глибоко сягали до своїх кишень й не жалували грошей, коли в залі на перерві переводжено колекту. Тепер на маніфестації, збори, сходини тощо, люди сходяться мало і залі часто світять пусткою. Одною з головних причин, чому наші люди тепер так рідко ходять на імпрези, це „страх" перед колектами, тобто збірками на загальні потреби. Дуже виймовним знаком нашої сучасности бувають оголошення в пресі про наші імпрези, в яких зазначується, часто товстими черенками, що під час імпрези не будуть переводитись ніякі збірки! Помічається також заник одного з найкращих звичаїв, який виплекали давноприбулі американські українці, що при таких нагодах, як весілля, христини, уродини тощо, переводжено збірки на різні національні цілі. Дуже часто можна завважити таку подію на українських імпрезах: коли проголосять збірку на якусь загальну ціль, чи хочби навіть на покриття видатків за влаштування тої самої імпрези, багато присутніх, щоб не кинути щось до капелюха, виходить спішно із залі, нібито, щоб покурити...

Зокрема дається завважити велику неохоту до жертвенности серед новоприбулих українців. Прибувши на добру заробіткову коньюнктуру, майже всі новоприбулі добре повлаштовувались на добре платні праці й заняття, добре заробляють і багато з них в скорому часі розживаються, а деякі навіть багатіють. Розуміється, проти багатіння наших людей ніхто не виступає, навпаки, треба тільки радіти, що й ми потрапимо давати собі раду, коли б не одне сумне явище, яке при тому завважується: в парі з багатінням наших людей — паде жертвенність на народні цілі... Логічно, повинно бути якраз навпаки. Рівнобіжно з багатінням наших людей, повинна зростати жертвенність. На превеликий жаль, у нас чомусь так не є, як повинно бути.

Хто сумнівався б у таке твердження, просимо тільки приглянутися до списків пожертв на УНФонд, ЗУАДК, Український Католицький Допомоговий Комітет, чи якісь інші загально-українські установи, а в них пошукати за прізвищами своїх всіх знайомих. Тоді побачите, що ті щасливці, яким пощастило краще влаштуватися і які вже добре влаштувалися й навіть забагатіли, вони або зовсім нічого не дають на загальні потреби, або дають стільки, а часто ще менше, ніж ті, які заробляють середньо.

Помічається теж велику неохоту до жертвенности серед наших професіоналістів і бизнесменів — новоприбулих. Хоч майже всі вони мають великі приходи й добрі заробітки, то за малими вийнятками, знову майже всі вони часто вплатили тільки по 10 долярів Національного Датку в рік, хоч повинні вплачувати відповідно до їхніх приходів. У нас, серед новоприбулих, заводиться якась така дивовижна мода, що як хтось купив дім, чи авто, то на загальні цілі вже перестає давати, мовляв, він має великі видатки, хай дають ті, що ще нічого не купили... А здається, повинно бути так, що треба за себе пам'ятати, а при тому не треба забувати й на загальні справи.

Часто, як приклад про жертвенність, ми наводимо жидів, але при тому кажемо, що вони тому, мовляв, жертвують такі великі суми на свої жидівські справи, бо вони... багаті. Беручи до уваги це дивне явище, що в нас, в парі з багатінням паде жертвенність, тоді хіба прийдемо до висновку, що коли б ми були такі багаті, як жиди, тоді цілком впала б жертвенність на народні цілі. Виходить, що нам небезпечно бути багатими, або ми не вміємо ними бути...

Закінчуючи ці невеселі міркування, приходимо до сумного висновку, що жертвенність української громади в цій країні, — а подібне мабуть дістється й по інших країнах поселення наших людей. — паде. Це явище не тільки дає сумне свідоцтво про нас, як громади тої чи іншої країни, але воно є дуже небезпечним явищем для нас, як спільноти. Адже розвиток вільного, правдивого, несфальшованого українського життя можливий тепер тільки на еміґрації, бо на рідних землях ворог його забороняє й нищить. А одинокою основою для розвитку українського вільного життя поза Україною — є й буде жертвенність українського загалу.

Не стане тієї основи — загине вільне українське життя.

Я. Г.

За кулісами польського об'єднання

Від поверх р[illegible]бувається під проводом [illegible]К. Соснковського акці[illegible]'єднання польської полі[illegible] еміґрації. — Акція [illegible]ала різні фази, а саме [illegible]найшлась у дуже диво[illegible]й.

Коли внас[illegible] дій т. зв. „Комісії поро[illegible]ння" дійшло між предст[illegible]иками двох польських [illegible]тичних центрів: Ради [illegible]родової і Ради Політичної — до згоди, президент польського екзильного уряду А. Залеський, який повинен був в дні 9 червня б. р. уступити, а на своє місце назначити ген. К. Соснковського, — заявив „урбі ет орбі", що він цього не зробить. З його доручення утворив новий польський уряд відомий журналіст і б. в'язень Берези Картузької, Станіслав Цат-Мацкевич. З обох сторін посипались декларації, слова обурення, — змобілізовано проти през. Залеського польську пресу, — уладжується зібрання з метою настроїти проти нього польську опінію, до чого немало причинився комунікат пресового відділу Конґресу Американської Польонії, який висловлює жаль і протест з приводу поведінки А. Залеського. Фотель президента Річипосполитої Польської, будь вона з територією, чи без неї, був і є доволі невигідний. Згадати б долю президентів Габрієля Нарутовіча, Станіслава Войцєховського, Ігнатія Мосціцького, Владислава Рачкевіча й самого А. Залеського. Чому ж през. А. Залеський, не хоче, щоб його місце зайняв ген. К. Соснковський, хоч ніби зв'язане з цим політичне об'єднання польської еміґрації? Щоб дещо зрозуміти містерію польського „об'єднання" треба ввійти за його куліси і познайомитись ближче з його акторами.

Зачнімо від лідера об'єднання, ген. Казимира Соснковського, ур. 1885 р. у Варшаві, політичний еміґрант 1905-6 рр., докінчує технічні студії у Львові. Разом з Й. Пілсудським організує т-во „Стшелєц", а згодом „Польський леґіон", що бореться в часі першої світової війни в складі австрійської армії проти Росії. Разом з Ю. Пілсудським ув'язнений німцями перебуває в тюрмі в Маґдебурзі. Звільнений, по німецькій проґрі першої світової війни, ген. К. Соснковський бере участь в організуванні польської державности. Фанатичний прихильник марш. Пілсудського, за його влади він переходить найвищі ступені військової кар'єри. Він стоїть близько польської ендеції, яка вважає його за „свого". З упадком Польщі в 1939 р. він опиняється остаточно в Англії, в Лондоні, де очолює сильну групу „пілсудчиків". Є там тоді і другий визначний польський генерал, — Владислав Сікорський, близький „П'ястові", політичний еміґрант з часів влади марш. Ю. Пілсудського. Той стає за през. Вл. Рачкевича прем'єром польського екзильного уряду і начальним вождом польських збройних сил. Коли в червні 1941 р. німецька армія Гітлера пішла походом проти СССР, — за суґестіями англійського уряду, заключено між урядами польським і совєтським т. зв. договір „Сікорського-Майського, на основі якого колишні польські громадяни, що були вивезені до СССР, мали бути звільнені з тим, що мала постати з них окрема польська армія для боротьби проти Німеччини.

Проти тієї акції ген. Вл. Сікорського виступав ген. К. Соснковський, але постанови тієї умови були виконані, — з СССР евакуйовано коло 115,000 б. польських громадян і в Іраку почалась була організація польського корпусу.

Ген. Сікорський їздив тоді з Лондону до Москви і розмовляв зі Сталіном. В кілька місяців потім він згинув в таємничих обставинах в летунській катастрофі в Ґібральтарі, в кілька хвилин після відлету літака над море. Тоді то на польській політичній арені являються: Станіслав Міколайчик, як прем'єр, — і ген. Каз. Соснковський, як начальний вожд.

Зараз, на вступі, зарисовується між ними поважний антагонізм, що граничить з одвертою ворожнечею і який триває до сьогодні. — Бо прем'єр С. Міколайчик намагається зліквідувати уряд начального вожда або обмежити його компетенції, — проти чого боронится ген. К. Соснковський.

Контрасиґнатор пакту з большевиками, — ген. Сікорський не жив. Ген. К. Соснковський грав тепер ролю господаря дому серед тих відділів, які постали з евакуйованих з СССР б. польських громадян. Він відвідував ті відділи то в Іраку, то в Єгипті, то в Італії, надав альянтським генералам польські бойові відзначення, брав участь в гостині англійського короля в Італії і т. д.

Одначе доля великих достойників буває дуже часто химерна. В часі варшавського повстання в 1944 р. — ген. К. Соснковський висловив гостру критику англійського уряду за недостаточну допомогу повстанцям. Тоді, на домагання Черчіла та Ідена, — през. Вл. Рачкевич, згідно з бажанням прем'єра Ст. Міколайчика, звільнив ген. К. Соснковського зі становища начального вожда.

Ген. Соснковський усунувся з політичного життя і поселився на фармі в Канаді. Одначе, коли каденція чергового польського президента Авґуста Залєського добігала до кінця, група „пілсудчиків" і провідник польської ендеції — д-р Т. Белецький, пригадали собі ген. Соснковського та намітили його на наслідника през. А. Залєського, — з тим, що під проводом ген. Соснковського повинно бути переведене політичне об'єднання.

І справді, ген. К. Соснковський довів до об'єднання двох польських політичних центрів: „Ради Народової" і „Ради Політичної". — Натомість виключив, як партнера своєї акції, третій політичний центр, очолюваний Ст. Міколайчиком — „Польський Народовий Комітет Демократичний". Своє становище ген. Соснковський узасаднив тим,

(Закінчення на стор. 3-ій)

Вол. Дорошенко

ЖИТТЯ І ПРАЦЯ ОСТАПА ГРИЦАЯ

(1881—1954)

(4)

Був він одним із чолових діячів ОУН полковника А. Мельника, вірним сторонником якої був Покійний. За ініціятивою саме д-р Грицая Берхтесґаденський табір названо „Орликом", на честь великого скитальця-мазепинця, гетьмана Пилипа Орлика.

Мешканеві відносини в „Орлику" булиназагал значно кращі, ніж у карльсфельдських дерев'яних бараках, де за Гітлера містилися робітники.

Д-р Грицай дістав окрему невеличку кімнатку в одній з касарень, а опісля догідніщу в одній із віль поза табором, що були призначені теж на мешкання для таборян, — на так званому нами „Запорожжі" або „Хуторі".

В цій кімнатці й провадив Покійний своє спартанське життя серед своїх улюблених книжок, число яких і тут раз-по-раз зростало, бо він скуповував що тільки дався в антикварні в поблизькому Берхтесґадені.

Грицай мав просто манію громадити книжки й був справжнім добродієм того берхтесґаденського букініста, забираючи у нього всяке барахло, стару-престару німецьку енциклопедію й таке інше. Без багатьох із придбаних Покійним книжок він міг сміло обійтися, але пристрасть брала своє. Книжки заповняли його келію, де не було ніяких меблів, крім убогого ліжка, столика й дрантивого стільця.

І на новому місці не сидить Грицай, склавши руки. Передусім стає він стовпом заснованого д-р Томою Лапичаком, що якийсь час після інж. Мартинця очолював табір, місячника „Орлик", постачаючи до кожного числа свої статті, нариси й рецензії.

В них оцінював він — часто дуже суворо — продуковану на скитальщині літературу, надто поезію. Та ці неораз дуже з'їдливі, хоч і справедливі критики ослаблював той факт, що й сам їх автор був не без гріха, як віршописець. Отже розкритикований ним віршоплет міг сміло сказати йому: Medice, cura te ipsum! До кращих речей цього періоду належить його нарис присвячений Покійній Катрі Гриневичевій, що упокоїлася в таборі 25 грудня 1947 р.

Крім писань в „Орлику", виступав Покійний з доповідями й брав діяльну участь у дискусіях на літературні теми з приводу власних або чужих виступів. І треба сказати, що при цій нагоді його природна загикуватість після кількох початкових речень швидко минала й він говорив уже плавно, майже без цієї своєї вади. Вона з роками таки зменшилася, як і значно злагіднилася шпетність його обличчя. А заразом вирівнялася й його манера в поведенні з людьми. Вона стала достойніша. Взагалі треба сказати, що д-р Грицай значно виріс духово з того часу, як я його знав у Відні, хоч його „старокавалерство", упертість та відірваність від рідного краю й неґативно відбивалися на його осудах українських літературних творів новішої доби.

Він перейшов чималу еволюцію, намагаючися поєднати, націоналізм із християнізмом, бо ніде правди діти — український націоналізм 20-30 років багато взорувався на німецькому нацизмі, виразно антихристиянському, подібному своєю аморальною ідеологією до московського большевизму.

Це мабуть було причиною, що д-р Грицай пристав до заініційованого д-р Вол. Муровичем товариства „Український Християнський Рух". Метою цього товариства було зближення віровизнань греко-католицького й православного та порозуміння між вірними цих обох обрядів шляхом відчитів, дискусій і публікацій. Товариство мало згодом оформитися в окрему Українську Християнську Партію. Для репрезентації обрано президентом товариства саме д-р О. Грицая. Пропаґуючи ідеї Руху, Покійний їздив по таборах із відчитами про нього. Спочатку справа йшла досить жваво, але пізніше Т-во почало підупадати, бо до нього неґативно поставилося духовенство обох наших віровизнань. Другою справою, якою захопився був тоді д-р Грицай, це була його участь у своєрідному українсько-німецькому товаристві, що склалося в Штрубі в 1947 р. і діяло до 1949 р.

Недалеко коло табору жила графиня Вальдерзеє, в домі якої мешкали теж, сказати б, скитальці, інтеліґентні німці, що їх воєнні обставини закинули в цю гірську місцину, колишня акторка чи танцюристка Ганна Шпор, внучка славного німецького скрипаля, авторка знаменитого підручника „Школа для скрипки", й колишній урядовець німецького консуляту в Софії, д-р Штайнман.

Не маючи з чого жити, вони задумали влаштовувати щотижня в домі графині товариські вечорі з доповідями на теми мистецтва, культури й філософії.

Д-р Штайнман стягнув німецьку авдиторію, яких 30 осіб з-поміж німців — місцевих і втікачів, публіцистів, політиків, дипломатів тощо. Виклади приготовляв здебільшого він сам, а їх переписувала на машинці Шпор: про одну з династій фараонів, про вплив підсоння на формування психічних і фізичних сил народу, про німецьку філософію тощо. Німці цікавилися устроєм нового ладу після гітлеризму. Проф. Р. Савицький казав мені, що нав'язання згаданих взаємин українців із німцями наступило в результаті виступів таборового хору „Боян" під дириґентурою д-р Романа Ставничого в німецькому соборі в Берхтесґадені. Німці дуже зацікавилися співом, познайомилися з виконавцями й почали заходити навіть до табору на українські Богослуження. Штайнман, що видавав себе за приятеля українського народу, притягнув до свого товариства й декого з української таборової інтеліґенції, сподіваючися зробити на українській справі кар'єру. Відтоді на сходинах пішли розмови й про українські культурні й політичні справи, про українську культуру взагалі, зокрема про мистецтво. З українців брали в цих вечорах участь — комендант табору Ол. Гладишовський, д-р О. Грицай, проф. Богдан Загайкевич, проф. Гнат Мартинець, проф. Роман Савицький з дружиною, а також д-р Михайло Гацій, що наїздив із Мюнхену. Одного разу на зборах гуртка були й відомі українські діячі — Покійний директор Вол. Блавацький, о. д-р Гриньох, о. Голинський, що гостював в таборі. З-поміж німців, крім згаданих вище, брали постійну участь ще барон Гайль, колишній німецький міністер закордонних справ догітлерівського часу — Гентіх, панна Габрієля Бурместер, донька професора Мюнхенського університету та інші. Дискусії перепліталися рецитаціями й музичними точками.

Відвідувачі цих вечорів віддячувалися п. Шпор і д-р Штайнманові добровільними датками, які були додатковим джерелом удержання останніх.

Сходини відбувалися в сальоні графині. Під час їх гості діставали чорну каву без цукру. Д-р Штайнман, користаючи з знайомства з Гладишовським, діставав дещо з таборових харчів, між іншим і ту каву, якою частував своїх гостей-слухачів.

(Закінчення буде)

Д-р Володимир Галан, б. командант батерії УГА

БОЄВИЙ ШЛЯХ „БАТЕРІЇ СМЕРТИ" УГА В 1919 РОЦІ

(Причинки до історії боїв Української Галицької Армії)

(6)

Ворожий протинаступ

Ранком 28 червня ворог почав загальний протинаступ. У завзятому бою ворожа піхота проломила наші лінії. Наша піхота відступає спершу в порядку, але — коли з'явилась ворожа кіннота й панцерні поїзди — почалась паніка. Батерії вогнем стараються стримати ворога, але від ворожої атаки переходять поступово до Хильчиць. Батерія 4/10 відходить, бо не має ні одного стрільна. Наша батерія відбивається і маймає позицію при західньому виході із села Хильчиць. Дві гармати б'ють просто в ворога, а дві повертаються жерлами на свою піхоту, яка — не зважаючи на погрози старшин — в безладі відступає.

Грізна й рішуча постава гармашів приводить піхоту до порядку. Піхота зупиняється і падає в розстрільну перед гарматами для їх охорони. Перед нами висувається ворожа лінія з Почап і скорострілами січе на наші лінії. Ми усвідомили собі, що наш наступ закінчився. Сили нашої УГА заслабі, щоб встоятися перед армією цілої Польщі й її союзників.

Нашим завданням було стримати ворога, щоб дати змогу відступити нашим обозам, гарматам і піхоті 1-го Корпусу, який з Ясенова, Княжа, Хильчиць, Нового Каменя йшов на Золочів. Це завдання зрозуміли гармаші й останками сил стримували піхоту. Останні наші набої вистріляно. Батерія відступає на Золочів, затримуючись лише для боїв. Командант комонних зголосив втрату трьох коней.

Бриґадна і корпусна кіннота стримує піхоту для бою, але безуспішно. Не вдається нам втримати лінії під Золочевом. Ворожі панцирні вози вносять паніку в наші ряди і грозять загладою нашим обозам і гарматам, які вкрили шлях на Тернопіль.

Відступ на Тернопіль

Справник батерії зголосив, що в ящиках залишилось двадцять стрілен. Три гармати відходять і залишається тільки одна, яка займає позицію у відкритім полі біля коршми при дорозі Хильчиці — Старий Камінь і відкриває вогонь на ворога. Ворог завертає і це дає змогу нашій піхоті вскочити в місто. За хвилину розірвався над нами шрапнель. Далі другий, третій. Гармаші укрились за муром коршми. Треба підождати і обдумати, як вийти із засідки. Гармата залишилась в полі сама. Тим часом ворог переніс ціль обстрілу, думаючи, що ми залишили гармату. Гармаші прибігають до неї, і знову цільні стріли падають на ворога. Гармату відтягуємо в рів і перекочуємо до Глинянського передмістя. Наша піхота вже відступила і тепер відступає гармата польовою дорогою через Бенів — Зазулів і лучиться з полком у Тростянці Малім.

Відступ і перехід за Збруч

Це був останній великий бій нашої армії на Галицькій землі. Тут вирішилась доля нашої армії, якій призначено перейти Збруч з бойовим кличем: Через Київ на Львів!

Здисципліновано й упорядковано перейшла наша армія цю річку, якій призначено було бути кордоном між двома окупаціями.

Прощання з рідною частиною рідної України було святкове. Ранком 16 липня 1919 року 10-та бриґада і 10-ий полк артилерії уставились до останнього бою в селі Васильківцях для прикриття переходу всієї армії за річку Збруч. До команди бриґади наспіло повідомлення, що в селі Тлустеньке появились узброєні банди польських полонених, які загрожують нашим частинам. Для бічної охорони бриґади і полку, що вже рушили на Збруч, вислано одну гармату 2-ої батерії з кінною розвідкою і всією кінною обслугою на Васильківці через річку Слобідку. До цієї групи зголосився хорунжий Будзан і справник Колибаба з наміром якнайдовше затриматись на Галицькій землі.

Довкруги була мертва тишина. Біля двора Слобідка посипались по нас скорострільні стріли із Тлустенького. Гармата зайняла становище і кількома вистрілами розігнала юрбу. Поволі ми підійшли під село Сидорів і надвечір були із західньої сторони у селі під двором.

Сонце сідало. Галицька армія вже перейшла Збруч і лише нас маленька горстка з гарматою виконувала своє бойове завдання по цій стороні ріки.

Останній раз на цій рідній нам вітці нашої землі залунав наказ: „Огонь вперед!"

Комонні вивели коней на горб і повернули дула гармат в напрямі, де був ворог.

„Почесний випал для поляглих товаришів — стріл!"

Загриміли три вистріли, а їхній відгук покотився ген по Галицькій землі до тих, хто лежав у землі, згинувши за її волю, і під стріхи наших батьків, як відомість, що наша армія ще живе.

Була ніч. Гармаші побожно поскидали шапки, приклякли біля гармати і кожний із нас поцілував на прощання рідну землю. В декого лише зірка-сльоза заблиснула в оці.

А в саму північ остання сторожа УГА — остання гармата переїхала Збруч у селі Шидлівцях на широкі простори нашої України з новою надією і новими завданнями, які для нас, уродженців Галицької землі, мали тоді найбільше значення:

„Через Київ на Львів!"

(Дати цих споминів записані рахунковим старшим десятником батерії І. Рогатинським. Він зберіг теж деякі військові мапи та накази полку, бриґади, корпусу та начальної Команди УГА).

(Кінець)

Поправка

Пропущено в 2-му числі другий відступ:

10-ий арт. полк мав чотири батерії, а саме: (має бути) Перша під командою четаря Літинського. Друга під командою поручника Галана. Третя під командою четаря Козака. Четверта під командою поручника Балешти.

ЗА КУЛІСАМИ ПОЛЬСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ

(Закінчення зі стор. 2)

що Міколайчик допустився невибачного гріха, — коли у 1945 р. поїхав до зайнятої большевиками Польщі, щоб там працювати в умовинах, створених ялтанським договором. — В речі самій, — діють тут цілком певно особисті жалі ген. К. Сосноковського до Міколайчика.

Ст. Міколайчик, як прем'єр, їздив двократно в 1941 році до Москви. Вчинив це за суґестією през. Рузвелта і В. Черчила, щоб узгіднити напрямні польсько-совєтської коеґзистенції. Їздив в товаристві відомих „специв" Ст. Ґрабського і Т. Ромера. С. Міколайчик у своїх розмовах зі Сталіном домагався признання для Польщі Львова і нафтового басейну, — на що ні Сталін, ні Молотов не погодилися.

Коли ще у відповідь на його письмо до през. Рузвелта в тій справі, амер. амбасадор Гарриман заявив, що не можна наражувати уряду ЗДА на утрату поваги на випадок відмови Сталіна, — Ст. Міколайчик подався до димісії і зрікся прем'єрства.

Дня 12 лютого 1945 р. заключено т. зв. Ялтанський договір, а дещо пізніше Ст. Міколайчик виїхав до Польщі. Його виїзд попереджувала його розмова з ген. Влад. Андерсом, який намагався відвести його від цього наміру. Ст. Міколайчик заявив тоді ген. Андерсові, що він глибоко переконаний про те, що Польща збереже незалежність, що йому Рузвелт і Черчил обіцяли поміч, — що Польща за свої землі на Сході отримає відшкодування на заході, та що по виборах в Польщі постане демократичний уряд. Далі, Міколайчик заявив ген. Андерсові, що його виїзд до Варшави є конечний для рятування біологічних сил польського народу і що там треба знайти таку розв'язку, яка позволила б населенню на найдовше перетривання.

В Польщі, Ст. Міколайчик взяв участь в т. зв. Тимчасовому уряді народної єдности. Він іде з делеґацією того уряду до Потсдаму, де обговорюється справа кордонів Польщі. „Велика трійка" відтепер перестала признавати польський екзильний уряд у Лондоні.

Тим часом, Ст. Міколайчик переконався, що в совєтській дійсності — демократизм є фікцією, — у виборах переміг большевицький ставленник Берут. Міколайчик загрожений арештуванням, мусів з Польщі утікати. Тепер він перебуває у Вашинґтоні, де очолює ПНКД і є лідером т. зв. зеленого інтернаціоналу, куди належать представники селянських партій Середньої Европи, Прибалтики і Балкану.

Виключаючи очолюваний Міколайчиком політичний центр ПНКД, від т. зв. об'єднання, — ген. К. Сосновський допустився тактичної помилки, — а завершене ним т. зв. об'єднання — є не повне, тільки частинне.

Пройти мимо групи Ст. Міколайчика і його політичних однодумців — на шляху об'єднання — трудно. Закиди, видвигнені ген. Сосновським і іншими Ст. Міколайчикові, не видержують критики. „Гріхи" Ст. Міколайчика є того самого питомого тягару, — як і всіх інших польських патріотів, які зміряли різними шляхами до одної цілі: — рятунку Польщі перед маривом большевицької заглади людських існувань і матеріяльних дібр, що залишилися ще в Польщі по другій світовій війні і ворожій окупації.

Чи тоді і яким „гріхом" — було заключення договору „Сікорський—Майський" в серпні 1941 р., — поїздки ген. Сікорського до СССР — і його розмови зі Сталіном в яких брав участь теж ген. Вл. Андерс, що з допомогою большевицьких чинників перевів евакуацію б. польських громадян з СССР? А поїздки до СССР інших польських діячів, як проф. Влад. Грабського, проф. Ст. Кота, ген. Богуша-Шишка і т. д.? А обняття через ген. Вл. Андерса становища команданта і організатора польської армії в СССР — в цілі, як казав ген. Сікорський до Сталіна — (гляди Вл. Андерс, „Без остатнього роздзялу", ст. 116, Лондон), — щоб боротись при боці большевиків за Польщу, — а розмови ген. Вл. Андерса зі Сталіном, Жуковим та іншими большевицькими достойниками?

В понятті ген. К. Сосновського — те все не було гріхом, — а гріхом було те, що зробив Ст. Міколайчик.

— — — — — — — —

Містерія польського об'єднання під проводом генерала Сосновського ввійшла в особливу стадію.

Які причини склонили президента А. Залєського до здержання номінації ген. К. Сосновського як його наслідника на президентський фотель? Зараз же В. Черчил є прем'єром англійського уряду. Номінація ген. Сосновського на становище президента польського екзильного уряду в Лондоні може ускладнити положення польського екзильного уряду і цілої польської політичної еміґрації в Англії.

А може становище през. Залєського є вислідом суґестії тих політичних сил, які сьогодні формують світову політику зглядом СССР — і які не бажали б, щоб в добі примінювання „контейнменту" — дражнити большевиків через появу на фотелі президента польського екзильного уряду — генерала, до особи якого большевики були все настроєні крайнє вороже? — До того англійці люблять з большевиками торгувати. А може през. Ав. Залєський пригадав собі опінію „дзядка" Ю. Пілсудського про ген. Сосновського, що „ген. К. Сосновський надається дуже добре до праці — але ніколи на становище провідника". — Бо провідник повинен уміти не лишень пірвати загал до чину, але й нести відповідальність за свої слова і вчинки перед будучими поколіннями. — А в кругах пілсудчиків без іронії, але з жалем прозивано ген. К. Сосновського — „Гамлєтом" (Д-р Т. Катєльбах — Споведзь поколення, Лондон, 1945 року).

„На замку" — в польських лондонських політичних кругах є поголоски про те, що „цивіль" А. Залєський має сховану в шухляді свого бюрка номінацію на президента іншого генерала, — ген. див. Владислава Андерса.

Хто ж — той конкурент ген. К. Сосновського? Ген. див. Вл. Андерс, студент Ризької політехніки, б. офіцер російської царської служби, в часі першої світової війни в корпусі кінноти Хана Нахічеванського, — відтак на службі в польській армії, шеф штабу армії познанської. Він — абсольвент вищої воєнної школи у Франції. Під час травневого перевороту в 1926 р. бореться проти відділів марш. Пілсудського. В 1939 р. — в час другої світової війни — командир дивізії. — Взятий большевиками в полон, опиняється в Москві, в тюрмі на Луб'янці. — Внаслідок умови „Сікорський — Майський" в 1941 р. звільнений з тюрми обіймає в СССР становище командира польської армії. Бере участь в розмовах ген. Сікорського зі Сталіном. Обстоює польську вимогу залишення Польщі кордонів з 1939 р. У своїй розмові зі Сталіном 3 грудня 1941 р. ген. Андерс заявив: „багато українців було і є ґерманофілами і для того ми, а потім ви, мали багато клопоту". На те відповів йому Сталін: „Так, це були ваші українці, — однак ми їх спільно знищимо" (ген. В. Андерс, Без остатнєго роздзялу, Лондон, ст. 123).

Ген. В. Андерс, як командир II-го польського корпусу, бере участь в часі другої світової війни в боях в Італії, за що відзначений альянтськими відзнаками. — Як вояк, проявляє багато організаційного хисту, — як політик стоїть на становищі, що Польща не може бути сильною без Львова і нафтового басейну. Якийсь час в 1945 р. він виконує обов'язки польського начального вожда. Після Потсдамської умови, в липні 1945, — коли альянти перестали узнавати польський екзильний уряд в Лондоні, — дійшло до ліквідації його корпусу. Частина його вояків виїхали до сателітської Польщі, — а частина до Англії, де опинився і ген. Андерс. Тепер він при Польській Раді Народовій в Лондоні. Звідси відбуває пропаґандивні подорожі по Канаді і ЗДА, — як ревний оборонець „кресув веходніх" і польської „моцарствовосьці". Він є автором кількох книжок на військові теми, в яких чимало автореклями. До Ст. Міколайчика ген. Андерс ставиться неґативно, закидаючи йому, що Міколайчик будучи в сателітській Польщі, голосував за відібранням ген. Андерсові польського громадянства.

Знаки на польськім політичнім небосклоні кажуть проте, що для през. Залєського більш присмливий як його наслідник ген. Вл. Андерс, чим ген. Каз. Сосновський. Бо ген. Андерс дотепер не зразив до себе ні американців ні англійців. Генерал Андерс має вироблені знайомства в альянтськім світі, політичнім і вояцькім, з часу другої світової війни. Крім цього, є типом новочасного військовика. Літами він молодший від ген. К. Сосновського, який добігає 70-ки. — Під оглядом політичним, він репрезентує вимоги признання будучій Польщі — Львова, „Кресуф веходніх" та Вильна, — отже відповідає лінії польських екзильних шовіністів.

Президент польського екзильного уряду А. Залєський найшовся тепер в нелегкій ситуації. Проти нього знялась хуртовина обурення і протестів польського громадянства, — а радше приклонників об'єднання Ради Народової з Радою Політичною, — які закидають йому нарушення конституції і безправність дальшого його залишення на становищі президента польського екзильного уряду. Найближчий час покаже, як він розв'яже цю дразливу проблему.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Акрон, Огайо

Хроніка громадського життя.

В минулім 1953 р. святкувано майже всі національні свята. Крім цього, 20 грудня влаштовано Миколаївський вечір з виставою. 31 грудня ф-а „Карпатія" з Н. Й. висвітлила для нас укр. фільм „Чорноморці".

В січні ц. р. Відділ УНС ч. 295 відбув свої загальні річні збори. Загальний прихід в м. р. був $7,259.62, розхід $6,881.56, чистий прихід $378.06. Касовий стан до переносу на ц. р. був $2,602.40. На допомогу хорим з відділової каси виплачено $246.00, на добровільні цілі $104.00. Старші члени забезпечені на загальну суму $121,500.00, діти $26,549.00, разом на суму $148,049.00. Стан членів 154 старших і 55 дітей, разом 209 членів. Новоприбулі поважно збільшили загальний стан членів і тому по раз перший від заснування відділу на цьогорічну 23-ту звичайну конвенцію у Вашинґтоні загальні збори вибрали двох делеґатів п. Олексу Зепко і Василя Пулка. Управу Відділу залишено з минулого року.

На загальних річних зборах молодечого Відділу УНС ч. 180 вибрано нову управу слідуючо: голова І. Міскало, заст. Джансон, касієр Н. Сивик, фін. секр. О. Зепко, рекорд. секр. А. Волох. Нова управа робить заходи купити свою домівку, якої брак дуже в нашій громаді вже давно відчувається. Делеґатку на 23-ту конвенцію вибрано Ольгу Зепко.

Дня 28 березня ц. р. оба відділи взяли участь в окружних нарадах відділів УНС у Клівленді, на яких рішено спільно відсвяткувати 60-тилітній Ювілей УНС дня 17 ховтня ц. р. в Паблік Авдіторіюм Голл у Клівленді.

В травні ц. р. відійшла у вічність ідейна і активна серед місцевої молоді діячка бл. п. Зофія І. Зепко — рідна сестра містоголови Централі УНСоюзу п. Ґеновефи Жеребняк.

Число дітей у нашій громаді стало збільшується, тільки в новоприбулих нараховується 34 дітей вже тут роджених. До 20 дітей в шкільнім віці вчиться у парафіяльній словацькій школі і деякі з них мають гарні успіхи в науці. В минулім р. шк. абсольвентка Стакфілд Гай Патриція Онисько, донька Василя і Анни урродж. у Вінніпезі, в лист. 1935, була спеціяльно відзначена, як найкраща учениця.

Дня 28 лютого ц. р. на хрестинах доньки Л. і І. Олійник гості зложили на скитальців $10, на „Визвольний Фонд" $10, на упорядкування могил по дивізійниках у Німеччині $25, на укр. радіопрограму $6, разом $51.

Управа Т-ва О. У. А. „Самопоміч" зібрала на церковні цілі $92.50, на пам'ятник ген. Павленка $5, на Дім Укр. Культури в Н. Й. $15, на бібліотеку $36, на УНФФонд $182 і т. д.

Дня 21 березня ц. р. Шевченківська Академія була для зібраних несподіванкою, бо в програмі був обширний реферат, діточі гарні деклямації і виступ місцевого хору.

31. березня ц. р. загостив до нас хор під дириґентурою проф. Барнича з Клівленду.

В травні ц. р. заходами Т-ва „Союзу Українок" ч. 7 улаштовано „Свято Матері" з цікавою програмою. 20 червня відсвяткувано „Свято Батька".

Ряди старшої іміґрації рідшають. Кількадесять з старших є вже на пенсії. Новоприбулі улаштувались загально добре, на жаль є і такі, яким байдужі рідні справи.

На народні цілі жертвують все ті самі і переважно, що менше заробляють. Збіркова акція на УНФонд за 1952 р. принесла $559 від 88 платників, а за 1953 р. тільки $215 від 25 платників. Були спеціяльні заклики, листовні і устні пригадки і тільки одиниці в минулім році сповнили свій національний обов'язок.

Н. Н.

ГОСТІ НА СОЮЗІВЦІ

Від часу відкриття сезону на Союзівці, на цій прекрасній вакаційно - відпочинковій оселі Українського Народного Союзу в горах Кетскил біля Кергонксон, побували довше чи коротше сотні з багатьох місцевостей країни. Побуваючи на Союзівці, вони вписуються в окрему реєстраційну книгу. Все ж таки, деякі того не роблять, а деякі вписують свої імена так, що їх годі відшифрувати. З цієї реєстраційної книги і взято імена тих гостей та відвідувачів, які побували на Союзівці та які в ту книгу вписалися за час від 22-го червня (список попередніх гостей уже був проголошений).

Мирон Осадца з Нюарку; Ольга Яцковська з Клівленду; Ірина Мриц з Асторії; Осип Викович з Филаделфії; Іван Федан з Арнольд; Тома Шепко з Ню Йорку; п-на Косакович з Ірвінґтону; п-на Кацар з Ірвінґтону; Марія Мани з Ню Йорку; С. Дромерік з Бруклина; Галина Слободян з Елизабету; Марія Калмук з Клівленду; Кучкода з Кліфтону; Г. Шляфер з Ню Йорку; В. Сулима з Гартфорду; д-р В. Галан з Филаделфії; К. Моторна з Бронкс; А. Оніль з Ню Йорку; п-на Купчинська з Ню Йорку; О. Купчинський з Ню Йорку; Т. Купчинський з Ню Йорку; А. Кухар з Бруклина; В. Шнирч з Кліфтону; Н. Починок з Джерзі Сити; Г. Тизьо з Джерзі Сити; Віра Кусенко з Джерзі Сити; М. Жіриля з Бейону; Н. Маньків з Бейону; Юлія Леська з Картерет; Юлія Мацишин з Картерет; М. Поллер, Василь Соняк, М. Федірко, Ґрузуцяи Марія, Еміль Дохечич, Віра Кенопік, Анна Стець, С. Бабяк, М. Ковальчук, Сем Герила і Д. Герила всі з Елизабету; С. Степанкевич з Бруклина; Л. Пірожек з Кю Гарденс; В. Кедровський з Метачен; Ірина Райнер з Филаделфії; Е. Васильківська з Ню Йорку, Борис Семців з Вашинґтону; Ірина Масюк з Филаделфії; Н. Божик з Ню Йорку; А. Бориченко з Нюарку; Н. Чміль з Ню Йорку; Е. Заводівський з Филаделфії; Д. Бортник з Бостону; О. Литвиненко з Ню Йорку; Роман Кеціп з Ню Йорку; Ч. Сиґас з Джерзі Сити; Б. Драґан з Бейону; Н. Левицький з Лонґ Айленд Сити; П. Бойко з Трой; Ольга Яцковська з Клівленду, д-р І. Петришин з Ню Йорку, Марія Шимон з Бронксу; д-р Юрій Пегельський з Тайнленду; Г. Зайкан з Филаделфії; Михайло Дворський з Рачестер; Роман Кусоф з Ню Йорку; Петро Грозінський з Бріджпорт; Н. Данильченко з Тінек; Осип Пельц з Бранкс; Тарас Загаєвич з Клівленд; Я. Паладій з Лонґ Айленд Сити; Зеновія Скоротко з Клівленд; Я. Січинський з Лонґ Айленд Сити; С. Матвіїв з Перт Амбой; Дмитро Олійник з Перт Амбой; Степан Гоцій з Ню Йорку; П. Макар з Бруклина; Михайло Ненадкевич з Ню Йорку; Х. Клявсник з Бруклина; Марія Малета з Ню Йорку; Я. Пасічник з Бронкс; Софрон Федів з Ірвінґтон; Д. Лозинський з Перт Амбой; М. Лисяк з Перт Амбой; Іван Бундзяк з Гартфорд; Марта Заячківська з Гартфорд; М. Миколаєвський з Филаделфії; Марія Грозусік з Елизабету; Петро Стахів з Перт Амбой; Павлина Осмілавська з Джерзі Сиру; С. Торбель з Перт Амбой; Т. Маслюк з Картерет; Галина Копогак з Ню Йорку; Ольга Снігур з Гілсайд; Ольга Громада з Джерзі Сити; п. Яців з Нюарку; Роман Левицький з Бронкс; Богдан Поритко з Ню Йорку; Володимир Бакад з Ню Йорку; М. Батіг з Ню Йорку; Ервін Тикович з Ню Йорку; С. Олексів з Гартфорд; А. Вербенець з Бронкс; Едвард Судя з Акрон; д-р Лука Мишуга з Джерзі Сити; Іван Галичин з Ню Йорку; Лука Демчук з Нортгемптон; А. Мельник з Ню Брітен; Григорій Герман з Джерзі Сити; п. Капелюх з Пасейку; Т. Кухарчук з Ню Йорку; Іван Гаврич з Перт Амбой; п. Гранківський з Стейтен Айленд; Филип Запатка з Ню Брітейн; Ольга Сохан з Джерзі Сити; Осип Диба з Клівленд; М. Когут з Глястонбирі; Михайло Куцло з Ню Бранcвік; Йосиф Федиш з Перт Амбой; Н. Стецан з Перт Амбой; Роман Слободян з Елизабет; Лев Хомич з Ірвінґтон; Софія Дацишин з Асторії; Ярослава Турянська з Ню Йорку; Павло Грабович з Ню Бранcвік; Василь Мороз з Нияґара Фолс, Канада; Юлія Свідер з Ню Йорку; Анна Курило з Бруклина; Неля Олсен з Джерзі Сити; Зоріан Базовський з Филаделфії; д-р Семен Демидчук з Бруклина; п. Конопасевич з Бруклина; п. Геймур з Стейтен Айленд; В. Седорович з Ірвінґтон; Лідія Хома з Ню Йорку; Петро Аркотин з Вілиямставн; Іван Піч з Ню Йорку; Богданна Чехович з Ню Йорку; Василь Романишин з Ню Брітен; п. Галандюк з Лонґ Айленд; М. Шимоняк з Ню Йорку; Василь Якла з Честер; Галина Коцюба з Еддиставн; Юлія Сусь з Ню Йорку; Михайло Пізнак з Ню Йорку; Д. Сулима з Бронкс; В. Гольда з Елизабет; п. Заяць з Нюарку; п-і Близнак з Ню Йорку; Андрій Пацук з Бруклина; А. Скороход з Бруклина; Маркіян Стасюк з Баффало; Стела Захарчук з Елизабет; Мирон Кущенко з Джерзі Сити.

Більшість із названих побували на Союзівці разом з родинами.

З наших буднів

ДЛЯ РОЗРАДИ — ДЕЩО З КАНАДИ

В одноднівці „Назустріч", присвяченій Зустрічі Мистців (і не-мистців), генеральний її менаджер, п. Ріпецький, описуючи історію тієї небуденної події, „нав'язує" до І-ої глави св. Івана:

„Напочатку була думка . . ."

„А тоді встав Анатоль Курдидик і мовив голосом таким страшним, що перша весняна муха впала на землю нежива:

— „Хай станеться світло!"

І від того страшного крику Толька Курдидика, що пролунав у домівці торонтського Клюбу, над рестораном „Одеса", — „народилася Перша Зустріч українських Мистців Америки і Канади".

Господь Бог, як добрий наш Отець, є вибагливий і довготерпеливий. Не погнівався на Курдидика за надужиття текстів св. Письма, вислухав його крику розпуки і поблагословив трудам Комітету Мистців...

Зустріч пройшла з успіхом і, на превелике диво, без дефіциту!

Ще раз і ще раз переконуємось, яку магічну силу має в нас реклямa! Організатори Зустрічі натиснули правильну кнопку — розгорнули нечувану в історії Зустрічі пропаґанду, зужиаючи тонни паперу на друки, летючки, запрошення, кореспонденцію. Запрошували всіх і вся, наліво і направо, який тільки достойник показався на обрії, тягли до Почесного Комітету. Електризували публіку такими іменами, як Годяк, Деслав, Архипенко . . . Коли ж, під час Зустрічі, дехто питав — чому немає Деслава, чи Архипенка, тоді легко було відповісти: „Був перешкоджений. Не міг приїхати". Зрештою, тоді вже мало хто думав про це, чи міг він, чи не міг, кожний шукав пристановища, чи знайомих, чи ресторану, щоб випити хоч склянку пива. Горілку треба було мати свою.

Даючи повний кредит пп. організаторам за розмах і маштаби, не можна поминути мовчазною публіки. Хай мені ніхто не скаже кривого слова на нашу публіку, що вона байдужа, неактивна, і т. д. З нею можна чуда робити! В липневу спеку тисячі народу тяглися (дехто по дві доби!) поїздами, автами, автобусами, щоб тільки бути свідками Свята своїх мистців. Або, пригадую, концерт у Парку Всеканадійської Виставки . . . Люди не тільки що сиділи битих 6 годин на сонці, без жадного затінку, але й ще самі таскали лавки з Палацу Квітів, щоб було на чому сидіти . . .

Посвята, що межує, просто, з героїзмом! Героєм дня був також ред. Бажанський з Дітройту, що відважився вести конферансьє не тільки по-українськи, але й своєю англійською мовою.

Високе признання належиться доповідачам на Сесії Мистців. Гальопували і скорочувались, як тільки могли. Проф. Горняткевич, наприклад, відчитав свою доповідь телеграфічним стилем. Проф. Шерех прилетів літаком уже по Сесії. Відчитання і схвалення Декларації тривало 10 хвилин. Створення Світової Асоціяції Українських Мистців тривало тільки п'ять хвилин, а це вже хіба, рекорд над рекордами! Ось як у нас! Нашi політики повинні ходити мистцям по табаку.

Всі ухвали проходили одноголосно, лише вічний протестант Карпенко-Криниця махав чогось руками і пробував заложити „вето", але його ніхто не слухав, бо одні квапились на баль, інші на прийняття до мейора міста, п. Лемперта.

Почуваюсь, однак, до прикрого обов'язку зрадити одне, хитро масковане „шахрайство": на балю в замку Каса Лома я не потискав кнопки і не випустив бальончиків. Зробив це за мене електромонтер, а мене вжито як „штромана", для показу. Так то все штучно придумали пп. менаджери! Та їм це не першина. Вони завжди роблять, що самі хочуть, а прикриваються, для фасону, Почесним Головою.

Про т. зв. Книгу Мистців не забираю слова, бо мій шеф, містер Еко, застеріг собі, що сам використає її як першоклясний матеріял до чергових чисел „Лиса Микити".

Ікер.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

GLASS & WINDOW SHADE MAN
Досвідчений. Мусить мати дозвіл їзди. Голоситись:
ALEX COHEN
4305 B'way, New York City

АВТОМЕХАНІК
Досвідчений. Стала праця. Голоситись:
NEW WAVERLY GARAGE
118 Waverly Ave., Bklyn
Phone Main 5-9425

Help Wanted Male—Female

КОСМЕТИЧКА
з досвідом у всіх ділянках свого фаху. Повний час. Добра платня. Приємні умовини праці. (Вл. пляжі). Голоситись:
Anthony's Beauty Salon
3318 Edgemere Ave., Edgemere, L. I. — Phone FA 7-9511

КОСМЕТИЧКА
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Оперейтор. Повний час, стала праця. Добрі години. Приємний, "air conditioned" сальон. Голос.:
Lillian Shaw Beauty Salon
16 E. 54th St., N. Y. C.
Phone PL 9-5182

ПРАЦЯ
HELP WANTED—FEMALE

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені, Hemmers, Pressers, при жіночих блюзках. Стала праця.
DALLAS MFG CO.
6200 Hudson Av.
West New York, N. J.

Косметичка
з досвідом у всіх ділянках свого фаху. Повний або частинний час. Висока платня. Приємний "air conditioned" сальон. Телефонуйте:
LO 1-1010 or VA 5-6420

ДОГЛЯДАЧКИ ХВОРИХ
з дозволом (licensed) і практикою до дому для старших віком.
Phone: Ne 2-2804

МАНІКЮРИСТКА
Тільки досвідчена. $55 і комісове. Закрито в понеділки. Робітня "air conditioned". Голоситись:
JOHN DAVID HAIRSTYLIST
690 Central Ave., Cedarhurst, Phone Cedarhurst 9-2816

ФРИЗІЄРКА
до всіх ділянок свого фаху. Повний час. Добра платня. Робітня Air Conditioned. Голоситись:
1425 Madison Avenue
(bet. 98—99th Sts)
New York City

МАНІКЮРИСТКА
Досвідчена у всіх ділянках фаху. Повний або частинний час. Висока платня. Сальон "air conditioned". Приємні умовини праці. Голоситись:
Victor's Beauty Salon
2509 Avenue U, B'klyn
Phone SH 3-0079

КОСМЕТИЧКА
Досвідчена у всіх ділянках свого фаху. Повний або частинний час. Добрі години, добра платня. Приємні умовини праці. Голоситись:
3053 Nostrand Ave., B'klyn
Phone DE 9-9352

COUNTER GIRL
Experienced — to work in fully air conditioned Luncheonette. Good pay & good tips. Hours 7:30 A. M. to 4:30 P. M. Apply: 2712 — 3rd Ave. (nr. 144th St.) Bronx
Phone MO 9-8057

МАНІКЮРИСТКА
Досвідчена — Голоситись
VICTORIA BARBER SHOP
131 W. 51st Street
N.Y.C.

COUNTER GIRL
з досвідом у пекарні. Стала праця. Приємні умовини праці. Голоситись:
28-08 Steinway Street
Astoria, L. I.

ДІВЧИНА ДО БУФЕТУ
спеціяльного досвіду не вимагається. Години 4 до 12-ої Голоситись:
456 DEKALB AVENUE
Brooklyn
Phone MA 2-9835

Читайте українські книжки й газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

БРАКУЄ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН ДО КОМБАЙНІВ

Московська „Правда" з 6 липня ц. р. друкує довшу кореспонденцію В. Тесленка з Харкова про те, що місцевий завод „Поршень" спізнився з продукцією запасних частин до комбайнів, і внаслідок цього багато комбайнів із усіх частин СССР не можуть жати, бо їм бракує окремих частин. Замовлення на ці запасні частини прислали із Челябінська, Казані, Саратова, Ташкенту, Куйбишева, Орла та інших місць. Є заряджения міністра автомобільного, тракторного і сільськогосподарського машинобудівництва т. Акопова, є телеграми і накази його заступників, є плян „Главсбыта" — але запасних частин таки немає. — Чому так сталося?, — запитує кореспондент. А директор фабрики відповідає: — Наше міністерство спізнилося з цій справі, бо вислало тільки 15 червня наказ продукувати ці запасні частини. Але треба було приготовити машини до продукції цих запасних частин, і тому вийшло спізнення. Хліб на полях достиг, а комбайни не можуть його збирати. — Так то діє большевицька бюрократія, і то та, що стоїть найвище

REAL ESTATE

Ідеальне для дітей.
Flushing—$17,000—Kissena Park, — для дітей, огорожена пл. 69x 198; 1-род. змодернізов. свіжо відновлений; 2 кол. кахл. лазнички, викінч. підвал, formica кухня, великі кімнати, 1 бл. до автобусу і парку. Власник виїжджає. — Owner IN 3-1600

3-родинний
Arlington, New Jersey
12 кімнат, умебльовані, доскональний прихід, пропозиції, 2 апарт. до займяття. $15,000 — готівка $12,000. Власник в N. Y. телеф. CO 5-4379
Ju 12-A Rm 830, 11 W. 42 St. NYC

НА ПРОДАЖ ФАРМА

КУРЯЧА ФАРМА; на 2,400 до 4,500 курей; 71 акр. фарма має чуд. 8-кімн. дім, вел. травник, полож. при стейтов. гайвею. Наше село має доскональну шкільну систему. Порозумійтеся з власником. Patricia Hopkins, New Berlin, N. Y.

КУРЯЧА ФАРМА
на 3,000 носких курей або 7,000 broilers. 7-кімн. дім, лазничка, всі удосконалення, 9 акр. чистого поля, авт. джерело у всіх курниках, гараж на 3 авта, шопа й багато бічних будинків. Потік, криниця. Тепер с 2,000 курей. G. Maineri, Pine Bush, NY Pine Bush 4-1877.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ ФУТЕР у Фірмі ВУЙКІВ і КОПЕЦЬ

Маємо на випродажі куниці; камінні і лісові мінки і соболі. Дешеві ціни. Виконуємо на замовлення елегантні футра, з найкращого гатунку шкірок. Переробляємо всякі футра за найновішими фасонами. Приймаємо до переховування на літній сезон. Доставка на місце.
Wujkiw & Kopiec, Inc.
Mfg. FURRIERS
111 E. 7th ST., N.Y. 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

REAL ESTATE

NEW DORP, S. I.
3 спальні, мешк. дільниця, параф., Public і High school. Гараж, газове огрів., площа, овоч. дерева і кущі, Вл. склепів і комунікацій. Чудовий дім за помірковану ціну.
Власник DO 1-5067

BRONX
17 кімнат, 4 закр. веранди. Вільний апарт., добрий прихід. Вл. шкіл, склепів і комунік. Власник продає по д. умірковаиій ціні. Зайдіть до власника.
1108 E. 179 St., Bronx
Phone TA 2-8134

Незвичайна нагода на доскональний вклад гроша у Hudson Valley.
Columbia Co. N. Y. 85 акр. фарма, 10 кімн. колон. дім, лазничка і вигоди, гараж на 2 авта, магазин, новий курник на 1500 курей й бічні будинки, 3 криниці, став, 2 трактори (1 новий) з приладами, розсівач RG трак., м. знаряддя, 30 акр. сади, 35 ярин, город і урож. поля, 10 сосн. лісу, около 700 дерев, яблуні, пічеси, сливи, черешні грушi, 4000 виногр., ягоди й інш. Тепер фармер може залишитися на бажання. Коштує понад $55,000 з стратою $25,000 вкл. зерно. Телеф. Digby 4-1940 or week-ends Mount Vernon 7-6660.
JU-6-C-Rm. 830, 11 W 42 St. NYC

Southbury, Conn.
5 акрів і дім. Williamsburgh архітектура, 6 кімнат, 1½ лазнички, 2 комини, олив. огрів., 1½ пов. вер., гараж на 2 авта. Електр., телефон. Викінчений в 1950 р.
SYosset 6-2425 (L.I., N.Y.)
Пишіть
Ju-6-B. Rm 830, 11 W 42 St. NYC

Howard Beach
6½ кімн. дім, викін. підвал, гараж на 2 авта, 80x100, чуд. красний, патіо, окорон. вікна, олив. огрівач, догідні комунікації. Малий завдаток. Власник прийме мортедж. Тел. цілий тиждень. EN 2-4726.

Lake Rogerene — New Jersey
(43 м. від S. I.) Посілість звернена до побережжя. 80x160. 5 кімн. дім. Умебльований. Лодка, включно алюмін. сапое. Ціна тільки $8,900.
Тел. власника
GI 7-8459

GREAT KILLS — $12,900
Ранча-бунгало, 4½-річне, відокремлене, 2 спальні, кахл. лазничка, Голлівуд ванна, алюмін. вікна, мальовані, кухня, електр., олив. пар. огрівання. Вл. шкіл, комунікація.
16 David St., S. I. 8, N. Y.
Owner Ho 6-0073

Чудова прибуткова нагода.
3-родин. дім Duplex House, White Plains, N.Y. До зайн. 6-кімн. апарт. Добрий приxід з 2/3 кімн. апарт. Гаряча вода, олив. огрівач, всі удосконалення, модер. кухня, бл. до всього.
Власник WH 9-6247
Ju-9-B Rm 830, 11 W 42 St. NYC

Чудова прибуткова нагода.
Прекрасна мешкальна дільниця Sheepshead Bay, Brooklyn, лег. 2-род. дім. 12 велик. кімнат, відповідний для професіоналів або пансіон. Вл. до всього
Ціна $14,500.
Власник NI 6-2093
Ju-9-A Rm. 830, 11 W 42 St. NYC

24 Rutgers St. 4 Stry & Bsmnt
3 апарт. бл. new LaGuardia housing dev. Всі апарт. до зайняття. Крамниця винаймлена, в підвалі крамниця вільна. Добре купно з огляду на скору продаж. Добре на перерібку.
J. KIRSCHENBAUM
19 Rector St., N.Y. WH 3-1423

Fishkill — New York
39 акр. — Albany Post Road
Ціна $16,500 на сплати.
Полож. в Dutchess County. Мотель притулок, відпочинковий дім, школа, табір й інш. Догідна риболовля, полювання. Потік на посілості легко перемінити на басейн. Пишіть: Murray, 12 Berkley St., Baldwin, L. I., або кличте: Baldwin 3-7747

93 АКРИ
60 управної, бетонова стайня, 12 корів, бетонове бонгало.
$12,000 зі стратою.
HAMP REAL ESTATE
122 Main St., Flemington, N. J.
FLemington 731.
LAmbertville 2-0800 R. 2.

Bergen Co, N. J.
Ramapo-Mountain Lakes
Площа 86x140 — $2,300
Pir Winter St. & Page Drive. Клюбовий дім, приват. озеро, купаль. басейн на посілості, багато можливостей.
Ju-12 Rm 830 11 W 42 St. NYC
N. Y. call Rector 2-3435
N. J. call PR 7-1357

Business Opportunity

SYOSSET, L. I.
Army-Navy Store
Спортовий одяг, дитячий та взуття. Ідеальне для подружжя. $3,000 за винайм і влаштування. Товар необов'язково. Положення в новім торговельнім центрі.
Власник Syosset 6-3620
Ju-12 B Rm 830, 11 W 42 St. NYC

BOATS FOR SALE

1953 — 16 FT. TROJAN RUNABOUT
з цент. палубою. Evenrude 25—H.P. мотор з контролею. Повний виряд з якорем. Ціна тільки $750.
Тел. власника Ва 9-5669

RESTAURANTS

СПЕЦІЯЛЬНО НА ВЕСІЛЛЯ!
Компл. прийняття—дуже приступ. ціна $6.50 від особи.
Manhattan Cocktail
компот
Суп "Du Jour" Relish
½ печені курки
Вульба, зел. ярина
Салата, морожене
кава, весілл. торт.
Прибране квітами.
1 бутел житнівки на кожних 10 осіб.
Включено податок, напитки, гардероба. Резерв. місце вже тепер. Уряджуємо прийняття на кожний бюджет.
The Tramer Rest'ant
1 W. 52 St., N.Y.,N.Y.
Tel. PLaza 9-1849

MISCELLANEOUS

ЕКЗАМЕНУВАННЯ ОЧЕЙ
by MEDICAL DOCTOR
вівторок і четвер 5:30—8 P.M.
S. A. BADEN
6002—8th Ave., Bklyn 20, N.Y.
За замовленням телефон.:
Hyacint 2-9567

Нема ніде ліпшої якости і обслуги
На продаж нові й уживані авта.
U-Haul Trailer Rentals
Поміркованi рати. Наука їзди. Негайна послуга перед Ваш дім
Serving Westchester County
Ray Timsey
129 Central Ave. White Plains
WH. 8-4660

Business Opportunity

Велика копальня золота!! М'ясива, гросерия, морож. харчі й ліки, модерна в L. I. Якщо власник додав би делікатесен — буде справжня копальня золота. Досконале місце, довгий винайм, низький рент. SU. 1-0152. Пишіть
Ju-6, Rm 830, 11 W 42 St., NYC

Lake Ronkonkoma, L. I.
Винайм або продаж
Бара, Ресторан, 6-кімн. апарт. Вирядж. Добра пропозиція. Мусить продати з стратою.
Mr. Foffe, Gedney 9-6923
або Ronkonkoma 9-8568
від 10-12 вполд.
Ju-6-A, Rm 830, 11 W. 42 St. NYC

Cleaning & Tailoring
Повний новий виряд. Біз. положення. Низький рент. Винайм можна поліпшити умов. життя, легко розвинути. Власник продає по добру нагоду по умір. ціні з уваги на недугу.
Власник Sterling 8-5854

ГАРАЖ
Bayridge 9,800 sq. ft., повне устаткування направок. Продаж або винайм робітні також виряд. Ціна на скорий продаж.
Soodak SH 8-7015
Monday to Friday 9—6
Write Soodak, 8904 5th Ave. Brooklyn 9, N. Y.

CARTERET — Таверна, кухня ідальня 1-ий поверх; 10 умеб. кімнат 2-ий поверх. Дохідно на rooming house.
ТАКОЖ 2-род. дім, 4 гаражі крамниця з мешк., масивна площа до паркування, будинки в доскон. стані, бл. індустріяльного центру. Тел. CArteret 1-5715

STORE FOR RENT

Чудове положення для доброго бизнесмена.
Крамниця до винайму при Jericho Turnpike, Syosset, L. I. Нова. Досконале положення для бизнесу. Велич. бизнес 20x60 ft. Оплатиться ocr., щоб осудити. 4,000 нових збудованих домів.
Тел. SY 6-1403

SUPPORT OUR ADVERTISERS!

ПРО НЕРВИ ТА БОЛІ й терпіння мускулів

Якщо ви терпіли колись на страшні болі нервів, які вертять і рвуть вас; якщо ви напів божевільні від непевних болів мускулів; якщо ви дали би все, щоб дістати поміч проти тих болів і мук, які роблять вас калікою, — то поцікавтеся і послухайте дещо про лік АНТРО.
Лікарські зводомлення вказують, що та чудесна назва швидко облегшує болі від різних нервових недуг, як запалення зв'язок між мускулами, плечей, рук і ніг, або від понятливих мускулів. Користувачі захоплено висловлюються про те знамениту поміч, яку вони дістали, інколи від першого невеликого дозування.
Не терпіть даром другий день тортурів, тільки спробуйте АНТРО. Можете легко дістати цей лік поштою, написавши до KINGSLY CO., Dept. 13, Box 415, Peekskill, N. Y. Щоб мати певність, напишіть своє прізвище й адресу друкованим письмом на обороті коверти. Отримаєте достатню скількість відворотною поштою, за яку заплатите листоноші тільки $3.00 плюс COD оплата. Зробіть це тепер, поки можете ще дістати АНТРО.
Ім'я ....
Адреса ....
Місто .... Стейт ....

MISCELLANEOUS

Sealco — АЛЮМІНІЙОВІ комбіновані, охоронні і сіткові ВІКНА! $12.95. — Кожний розмір 40x80. На бажання, заінсталюємо. — Телефонуйте тепер. — Безплатний показ. Кличте вдень чи вечорами: PL 4-9329. — Сплати. Виставова заля відкрита вечорами до 9 год.
APEX INSULATORS, Inc.
1472 E. SECOND STREET, PLAINFIELD, N. J.

John Ton's WANTAGH ANNEX
WANTAGH AVENUE, WANTAGH, L. I.
Улюблена ціль прогульки на Лонг Айленд.
Німецька кухня, печеня на дико дріб, "Sea Food," — наша спеціяльність. Добрі вина й пиво.
Влаштовуємо бенкети ◆ весілля ◆ прогулькові прийняття.
Tel.: SUnset 5-9782

HOBOKEN CAMERA CENTER Inc.
10 Hudson Place,
Hoboken, N. J.
Across from Lackawanna Ferry
HOboken 4-6112
New Polaroid Highlander CAMERA and FILM in Stock
Даром картки з побажаннями при кожним закупі — вартости від 5¢ до 75¢
ДАРОМ POLAROID ЗНИМКИ.
Години: 9 рано до 10 веч.
Обслуга того самого дня. Викликування і відбитки в нашій лябораторії. Фільми залишені перед 10 рано готові до відбору о 4:30.
Замовлення поштою і телеф. HO 4-6112

BELL'S LUNCHEONETTE
Домашня кухня.
Всякого роду тіста печеться на місці. Морожене власного виробу. Обслуга дуже чемна. Приступні ціни.
"For a Snack or a Meal — It's Bell's For the Best".
751 Manhattan Avenue
(між Norman і Meserole Ave.)
Greenpoint Brooklyn

ШЕНШИЛІ
по гуртових цінах.
Першоякісні — $350 і більше.
Кожна кількість.
Пишіть по ціни.
Acme Chinchilla Sales
194 Route 17, Paramus, N. J.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ!

AUTO

'54 CHEVROLETS
"210" Deluxe. Мало зробл. миль. Повна ціна $1,695
$250 завдатку, $42 місячно
Банкові сплати.
LEE OF FORT LEE
1 Block South G. Wash. Bridge
Opp. Lee Theatre, Fort Lee
Fort Lee 8-4322 Open Daily till 9

AUTO

1954 CHEV. "210"
10 miles
Deluxe 2 door - equipped
90 day, 4,000 mile guarantee
$1695
$250 завдатку,
$49.00 місячно
HILLTOP AUTOMOBILES
ROUTE 46 AT SAVOIE ST., LODI
PRescott 9-5671 Open 10 to 9

MISCELLANEOUS

ЗАРОБІТЬ ЕКСТРА-ГРОШІ у своєму вільному часі рекомендуючи світової слави найкращі дитячі суконки. Великий вибір, чудові фасони. Низькі ціни. Повний показ даром. Спішіть з зголош.
HARFORD,
Dept. M-1415, Cleveland 25, O.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

AUTO

ПЕРШОЯКІСНІ УЖИВАНІ АВТА

1954	Pontiac - Star Chief Hydro-Power Steering & power Brakes, R; H; automatic Headlight control, Loaded with extras, only used 1000 miles	$2950
1952	Pontiac - 4 door Chieftian, deluxe Rad; HTR, Sun Visor, W.W. Tires, Low mileage. A clean one owner car	$1450
1952	Dodge 4-dr. sedan, heater and defroster top condition fluid dr.	$1195
1949	Pontiac 4-dr. 6-cyl. sedan, R&H, very good condition	$ 695
1951	Chevrolet 4-dr. deluxe sedan, radio, heater, power glide, low mileage, many extras	$ 975

Багато більше до вибору.
Ціни від $295 й більше
Сплати до 36 місяців.
AUTHORIZED PONTIAC DEALER
FORTENBACH MOTORS
11-15 Union Ave. Rutherford
GEneva 8-6050
Відкрито вечорами до 9 в суботу до 4-ої.

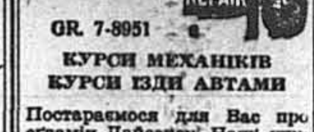
РОЗШУКИ

Пошукую знайомого п. ЗЕЛЬМАНА з села Грибовичі, пов. Львів, що 1948 р. виїхав до Канади (транспортом на буряки) з т. Берхтесгадену. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситися на адресу:
HNAT ORACZ
69 Carson Ave., Newburgh, N. Y.

Ганна Стеренчак, дочка Миколи Стеренчака, пошукує своїх тіток Анну ГАЛАМАР і Марію ГЛІВСЬКУ родом із села Глинне Лісько, повіт Санок. Хто знав би про них, або вони самі, прошу голоситися на адресу:
MYCHAJLO KUZMA
392 Bellevue St., Hartford 5, Conn.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСИ САМОХОДІВ, МЕХАНІКІВ І КУРСИ ЇЗДИ

GR. 7-8951
КУРСИ МЕХАНІКІВ
КУРСИ ЇЗДИ АВТАМИ
Постараємося для Вас про леґалізацію Лайсенсу. Наші учні дістають диплом. Помагаємо в одержанню праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ і НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Заснов. в 1916.
L. TYCHNIEWICZ, директор
METROPOLITAN AUTO SCHOOL
155—2nd Ave., близ. 10th St. NEW YORK CITY

EVergreen 3-4450
FILL YOUR BINS NOW
Spring Prices In Effect
MAPLE Coal & Coke Co.
antracite FUEL OIL bituminous
OIL BURNERS
SALES & SERVICE
72-74 Box Street
BROOKLYN 22, N. Y.
Федько Куддак

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦІ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

NATIONAL MOTOR SALES
INCORPORATED
ОДНО З НАЙБІЛЬШИХ ТОРГ. ПІДПРИЄМСТВ АВТАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
1800 W. FRONT ST., PLAINFIELD, N. J.
500 Ft. West of Mack Motors
Зайдіть без готівки - - Виїдете автом з А '54
Без завдатку Сплати на 36 місяців

УВАГА ВІЙСЬКОВІ!!
Ви можете вибрати авто за нашим новим фінанс. пляном. Без бюрократ. і МОЖЕТЕ ЗАБРАТИ АВТО ЗА МОРЕ (полаг. протягом одної години)

ОДИН РІК ПИСЬМОВОЇ ГАРАНТІЇ НА ВСІ ОСТАННІ МОДЕЛІ АВТ.

'54 DE SOTO — $2895
Firedome V-8, 4-door, Fully Equipped, Automatic Transmission.
'54 BUICK — 2895
Convertible Coupe, Equipped.
'54 MERCURY — $2795
2-door, Monterey, Equipped
'54 PONTIAC — $2895
Convertible Coupe, Equipped
'54 OLDSMOBILE—$3595
2-door, "98", Holiday Deluxe, Equipped.
'54 PONTIAC — $2495
2-door, Chieftain Deluxe, Equipped.
'54 BUICK — $2695
Special, 4-door Sedan. Equipped.
'54 BUICK — $2895
Super Riviera, Equipped, Dynaflow. List Price $3560
'54 CHEVROLET — $1945
2-door, "210 Series", Equipped List Price $2240
'53 BUICK — $1995
Convertible, Equipped.
'53 PONTIAC — 1895
4-door, Chieftain, Deluxe, Equipped.

'54 DODGE — $2095
2-door, Equipped.
'54 CHEVROLET — $1995
2-door, Bel-Air, Equipped
'54 CHEVROLET — $1795
2-door Sedan, Equipped.
'54 CHEVROLET — $1995
4-door, Bel-Air, Equipped.
'54 PLYMOUTH — $1795
Equipped.
'54 PONTIAC — $2795
Catalina, Star Chief, Custom, Equipped.
'54 FORD — $1950
2-door, V-8, Equipped. List Price $2275
'53 PLYMOUTH — $1295
Sedan, Equipped.
'53 CHEVROLET — $1295
2-door, Heater.
'54 PLYMOUTH — $1695
Sedan, Equipped.
'53 FORD — $1895
Convertible Coupe, Fordomatic Fully Equipped.

'54 FORD — $2050
4-door, Customline, V-8, Equipped.
'54 PLYMOUTH — $1795
2-door, Savoy, Equipped. List Price $2275
'53 DE SOTO — $1895
Equipped.
'53 FORD — $1395
2-door, Mainliner, Heater.
'53 BUICK — $2295
Super Riviera, Equipped.
'53 MERCURY — $1895
2-door, Equipped.
'52 PONTIAC — $1495
4-door, Chieftain, Deluxe, Equipped.
'54 FORD — $2195
Victoria, Equipped.
'52 CHEVROLET — $1145
4-door, Fully Equipped.
'54 FORD — $1895
2-door, Equipped, Custom.

ALL 1954 AUTOMOBILES LISTED ABOVE HAVE AT LEAST 5 MILES OR MORE.

Спеціяльний випродаж
Ми маємо площі авт з 1946 до 1950 років, які мусимо скоро опорожнити.
Відвідайте нас! Дайте пропозицію!

Вгорі маєте декілька з наших гарних авт. Маємо до вибору 75 більше.
БЕЗ ЗАВДАТКУ — 36 МІС. СПЛАТИ НАШІ СПЕЦ. НИЗЬКІ БАНК. РАТИ.

Чи ВАМ КОЛИНЕБУДЬ ВІДКИНЕНО ВАШІ ПРОПОЗИЦІЇ? ЯКЩО ТАК, ПОПРОБУЙТЕ В НАС! ВАШ КРЕДИТ ТУТ Є ДОБРИЙ.

ВЕТЕРАНИ! Огляньте "G. I." Red. на наш новий Vet. Plan.
Відкрито 9 A. M. до 10 P. M. 7 днів в тижні.
ANTHONY J. TORESCO, Prop. ANTHONY MUGLIA, Mgr.
Кличте нашого шофера в кожний час, а він прийде і привезе Вас. Без жадних зобов'язань.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР ТОВАРІВ НА ЛІТО
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY
(Іст 8 вул., між 2-3 Евеню.)

має на складі великий вибір нових солом'яних та імпортованих з панами КАПЕЛЮХІВ від $1.94 та більше. Пригадуємо, що у нашому відділі МУЖЕСЬКОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ першої якости правдиві лляні сорочки з коротким рукавами, знаної марки "Jayson" від $1.29 вгору.
Всі сорочки гарантовані в праннi. У великому виборі також: дощевики, парасолі, краватки, шкарпетки, пояси і уперші одяги і т.п.
Просимо зайти і переконатися про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну. — Говоримо по-українськи.
Слухайте наші оголошення по радіо-програмі п. Мельника кожної неділі між 7-8 год. рано на хвилях 1480. (станція WHOM).
Отворено щоденно до 8:30 веч., в п'ятниці і суботи до 10:00.
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE (Іст 8. вул. Bet. 2—3 Ave.) NEW YORK, N. Y.